



BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SEANCE PLENIERE

Donderdag

Jeudi

23-07-2015

23-07-2015

Namiddag

Après-midi

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	Parti Socialiste
MR	Mouvement réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
sp.a	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	centre démocrate Humaniste
VB	Vlaams Belang
FDF	Fédéralistes démocrates francophones
PTB-GO!	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture!
PP	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 54 0000/000	Parlementair stuk van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 54 0000/000	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA	Questions et Réponses écrites
CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)	CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)
CRABV	Beknopt Verslag (witte kaft)	CRABV	Compte Rendu Analytique (couverture blanche)
CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen)	CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
	(witte kaft)		(couverture blanche)
PLEN	Plenum	PLEN	Séance plénière
COM	Commissievergadering	COM	Réunion de commission
MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beige kleurig papier)	MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

<p>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</p> <p>Bestellingen :</p> <p>Natieplein 2</p> <p>1008 Brussel</p> <p>Tel. : 02/ 549 81 60</p> <p>Fax : 02/549 82 74</p> <p>www.dekamer.be</p> <p>e-mail : publicaties@dekamer.be</p>	<p>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</p> <p>Commandes :</p> <p>Place de la Nation 2</p> <p>1008 Bruxelles</p> <p>Tél. : 02/ 549 81 60</p> <p>Fax : 02/549 82 74</p> <p>www.lachambre.be</p> <p>e-mail : publications@lachambre.be</p>
---	---

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Agenda	1
WETSONTWERP	1
Wetsontwerp tot verhoging van de wettelijke leeftijd voor het rustpensioen, de voorwaarden voor de toegang tot het vervroegd pensioen en de minimumleeftijd voor het overlevingspensioen (1180/1-9)	2
<i>Hervatting van de algemene bespreking</i>	2
<i>Sprekers: Peter De Roover, Raoul Hedebouw, Wouter De Vriendt, Egbert Lachaert, Johan Vande Lanotte</i>	

VRAGEN

<i>Sprekers: Wouter De Vriendt, Peter De Roover, Monica De Coninck</i>	16
Samengevoegde vragen van	17
- de heer Raoul Hedebouw aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0709)	17
- mevrouw Laurette Onkelinx aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0710)	17
- de heer Hendrik Vuye aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0711)	17
- de heer Olivier Maingain aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0712)	17
- mevrouw Karin Temmerman aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0713)	17
- de heer Benoît Dispa aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0714)	17
- de heer Kristof Calvo aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0715)	17
- de heer Denis Ducarme aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0716)	17
- de heer Servais Verherstraeten aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0717)	17
- de heer Patrick Dewael aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0718)	17
- de heer Jean-Marc Nollet aan de eerste minister over "de begroting en de tax shift" (nr. P0719)	17
<i>Sprekers: Raoul Hedebouw, Laurette Onkelinx, voorzitter van de PS-fractie, Hendrik Vuye, voorzitter van de N-VA-fractie, Olivier Maingain, Karin Temmerman, voorzitter van de sp.a-fractie, Benoît Dispa, Kristof Calvo, Denis Ducarme, voorzitter van de MR-fractie, Servais Verherstraeten, voorzitter van de CD&V-fractie, Patrick Dewael, voorzitter van de Open Vld-fractie, Jean-Marc Nollet, voorzitter van de Ecolo-Groen-fractie, Aldo Carcaci, Charles Michel, eerste minister</i>	

Dit verslag heeft geen bijlage.

SOMMAIRE

Excusés	1
Ordre du jour	1
PROJET DE LOI	1
Projet de loi visant à relever l'âge légal de la pension de retraite, les conditions d'accès à la pension de retraite anticipée et l'âge minimum de la pension de survie (1180/1-9)	2
<i>Reprise de la discussion générale</i>	2
<i>Orateurs: Peter De Roover, Raoul Hedebouw, Wouter De Vriendt, Egbert Lachaert, Johan Vande Lanotte</i>	
QUESTIONS	16
<i>Orateurs: Wouter De Vriendt, Peter De Roover, Monica De Coninck</i>	
Questions jointes de	16
- M. Raoul Hedebouw au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0709)	16
- Mme Laurette Onkelinx au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0710)	16
- M. Hendrik Vuye au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0711)	16
- M. Olivier Maingain au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0712)	16
- Mme Karin Temmerman au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0713)	16
- M. Benoît Dispa au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0714)	16
- M. Kristof Calvo au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0715)	16
- M. Denis Ducarme au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0716)	17
- M. Servais Verherstraeten au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0717)	17
- M. Patrick Dewael au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0718)	17
- M. Jean-Marc Nollet au premier ministre sur "le budget et le tax shift" (n° P0719)	17
<i>Orateurs: Raoul Hedebouw, Laurette Onkelinx, présidente du groupe PS, Hendrik Vuye, président du groupe N-VA, Olivier Maingain, Karin Temmerman, présidente du groupe sp.a, Benoît Dispa, Kristof Calvo, Denis Ducarme, président du groupe MR, Servais Verherstraeten, président du groupe CD&V, Patrick Dewael, président du groupe Open Vld, Jean-Marc Nollet, président du groupe Ecolo-Groen, Aldo Carcaci, Charles Michel, premier ministre</i>	

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.

PLENUMVERGADERING

van

DONDERDAG 23 JULI 2015

Namiddag

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

JEUDI 23 JUILLET 2015

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.47 uur en voorgezeten door de heer Siegfried Bracke.
La séance est ouverte à 14.47 heures et présidée par M. Siegfried Bracke.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Aanwezig bij de opening van de vergadering zijn de ministers van de federale regering:
Ministres du gouvernement fédéral présents lors de l'ouverture de la séance:
Alexander De Croo, Hervé Jamar, Koen Geens, Daniel Bacquelaine, Willy Borsus, Jacqueline Galant, Bart Tommelein.

Berichten van verhindering
Excusés

Filip Dewinter, wegens ambtsplicht / pour devoirs de mandat;
Alain Mathot, wegens gezondheidsredenen / pour raisons de santé;
Evita Willaert, zwangerschapsverlof / congé de maternité;
Laurent Devin, familieaangelegenheden / raisons familiales;
Véronique Caprasse, buitenslands / à l'étranger.

Federale regering / gouvernement fédéral:
Theo Francken, buitenslands / à l'étranger.

01 **Ordre du jour****01** **Agenda**

Chers collègues, veuillez excuser mon retard, mais la Conférence des présidents a pris du temps.

We hebben daar de volgende beslissingen genomen.

Wij gaan nu verder met het pensioendebat. Rond 15 u 30 houden wij een debat over het vanochtend gesloten begrotings- en taxshifftakkoord. In dat debat krijgen alle fracties die vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters zes minuten spreektijd en de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters drie minuten. Daarna zal de regering antwoorden en dan zijn er de replieken; fracties die vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters krijgen daarvoor twee minuten spreektijd en de fracties die niet vertegenwoordigd zijn in de Conferentie van voorzitters één minuut.

Wij hebben ook het verzoek gekregen om streng de hand te houden aan de timing. Daarna gaan wij verder met de pensioenwet en met de stemmingen, na de afwerking van het debat over de pensioenwet. Dat zijn wij overeengekomen in de Conferentie van voorzitters.

Wetsontwerp**Projet de loi**

02 Wetsontwerp tot verhoging van de wettelijke leeftijd voor het rustpensioen, de voorwaarden voor de toegang tot het vervroegd pensioen en de minimumleeftijd voor het overlevingspensioen (1180/1-9)

02 Projet de loi visant à relever l'âge légal de la pension de retraite, les conditions d'accès à la pension de retraite anticipée et l'âge minimum de la pension de survie (1180/1-9)

Hervatting van de algemene bespreking
Reprise de la discussion générale

De algemene bespreking is hervat.
La discussion générale est reprise.

Het woord is aan de heer De Roover voor de voortzetting van zijn uiteenzetting.

02.01 **Peter De Roover** (N-VA): Geachte collega's, welkom bij de tweede helft van deze boeiende wedstrijd die volgens sommigen gelijk opgaat en volgens anderen niet.

Deze voormiddag werd de vraag gesteld of mensen die worden geacht langer te werken dat ook moeten kunnen. Dat is een terechte opmerking. Ik heb daarop gerepliceerd dat het een verantwoordelijkheid is van iedereen, ook van de werkgevers.

We mogen ook niet uit het oog verliezen dat het hebben van een job, het kunnen bijdragen aan de samenleving, mensen helpt in hun zelfbeeld, in hun zelfrealisatie, en dat we daarover niet per definitie een negatief oordeel moeten hebben.

Uit de recente studie van de SERV, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen, is gebleken dat 5 % van de werknemers het absoluut niet mogelijk acht om beroepsactief te blijven op de leeftijd die van hen wordt verwacht. We moeten oog hebben voor die mensen. Maar 5 % betekent wel dat de grote meerderheid, al dan niet met enkele aanpassingen, absoluut wel in staat is en zichzelf in staat acht om langer te werken.

Hoe belangrijk dat fenomeen van werkbaar werk ook mag zijn, ik zou er toch voor willen waarschuwen om niet te vervallen in miserabilisme. We leven niet meer in een slaventijdperk. Technologische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de arbeidsorganisatie staan niet stil. Dat maakt dat beroepen die ooit fysiek heel veel van mensen vergden gaandeweg door een automatisch en technologisch proces van werkbaar werk op een andere manier kunnen worden ingevuld.

Een mentaliteitswijziging is noodzakelijk. Wij gaan er vandaag nog te veel van uit dat jonge mensen die in een veeleisend beroep beginnen ook in datzelfde beroep met pensioen zullen gaan.

02.02 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): Mijnheer De Roover, u komt in de commissie regelmatig tussenbeide met zo een lineaire visie. U weet dat de gezondheidsfactor een belangrijke factor is om te kunnen blijven werken. Het verschil in levenslengte in goede gezondheid tussen iemand met een hoger en een lager diploma schommelt in België tussen 18 tot 25 jaar.

02.01 **Peter De Roover** (N-VA): Certains ont déclaré ce matin à juste titre que les citoyens censés travailler plus longtemps devaient également en avoir la possibilité. Chacun, y compris les employeurs, doit assumer cette responsabilité. N'oublions cependant pas qu'un emploi peut également être un vecteur important d'épanouissement personnel et qu'il ne faut pas nécessairement diaboliser le travail.

Une étude récente du conseil socioéconomique flamand SERV révèle que seulement 5 % des travailleurs estiment qu'il ne leur sera absolument pas possible de rester actifs sur le plan professionnel jusqu'à l'âge prévu. Une majorité de travailleurs sont dès lors bel et bien d'avis qu'ils seront capables de travailler plus longtemps. Si le travail sur mesure constitue un enjeu très important, il convient toutefois de rappeler que l'esclavage appartient à une époque révolue grâce à nos avancées sur les plans technologique et de l'organisation du travail. De plus, nous partons trop aisément du principe que les jeunes qui se lancent dans une profession exigeante exerceront cette dernière jusqu'à leur pension.

02.02 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): En Belgique, la différence entre la durée de vie en bonne santé d'un diplômé supérieur et d'un travailleur faiblement qualifié s'élève à 18, voire 25 ans. Ces chiffres montrent une réelle

Dat wil zeggen dat er in ons land een echt klassenverschil is tussen zij die hogere diploma's hebben en zij die lagere diploma's hebben. U heeft het steeds over lineaire maatregelen en u praat steeds in het algemeen. Ik weet niet waar het cijfer van 5 % vandaan komt. Het staat echter wel vast dat de levensverwachting in goede gezondheid een groot verschil inhoudt. Daar gaat het om.

Voor de dood zijn we lang niet allemaal gelijk, zoals u het vandaag wil voorstellen. Er is een groot verschil tussen arbeiders en kaderleden. Daar zou een rechtse regering wat meer rekening mee mogen houden, wanneer men dergelijke lineaire maatregelen neemt tegen de pensioenen van de arbeiders en bedienden in dit land.

02.03 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Hedebouw, de levensverwachting stijgt, evenals het aantal verwachte jaren in goede gezondheid. Ik wil ook aanstippen dat "goede gezondheid" een relatief begrip is. Het is absoluut niet zo dat iemand die een bepaald mankement heeft meteen en per definitie niet in staat zou zijn om welke beroepsactiviteit dan ook uit te oefenen. Onze arbeidswetgeving is wat dat betreft trouwens vandaag veel te strikt en maakt het zelfs onmogelijk voor mensen die toch een aantal activiteiten kunnen ontplooiën om dat ook effectief te doen. We denken immers veel te binair. Men kan werken of men kan niet werken. Wie in die grijze zone zit, wordt in onze wetgeving nauwelijks of niet erkend.

Ik wil er ook op wijzen dat het principe van de vijfenveertigjarige loopbaan automatisch inhoudt dat wie een aantal jaren studeert, ook langer zal moeten werken. U vermeldt dat de statistieken aangeven dat er een verband is tussen een gezonde levensverwachting en het aantal jaren dat iemand gestudeerd heeft. Wel, als we de vijfenveertigjarige loopbaan als uitgangspunt nemen, wordt dat voor een groot deel mee in rekening genomen. Zo zal iemand die vier of vijf jaar naar de universiteit gaat, ook vier of vijf jaar later met pensioen kunnen gaan. Eigenlijk zit dat element dus ingebakken in het vasthouden aan de vijfenveertigjarige beroepsloopbaan.

02.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Het is jammer dat de regering hierin vrij conservatief geweest is. Ze blijft namelijk vasthouden aan pensioenleeftijden en wil niet meer redeneren in termen van loopbaanduur. Als we kijken naar de tabel van de vervroegde pensioenleeftijd, dan maakt u de koppeling nog steeds tussen de pensioenleeftijd en de loopbaanduur. In ons voorstel gaan wij uit van 42 loopbaanjaren, met een soort van veiligheidsklep, waarbij iedereen met pensioen kan gaan op vijfenveertigjarige leeftijd. We doen dat omdat er ook mensen zijn met heel korte loopbanen. Als we enkel zouden redeneren in loopbaanduur, betekent dit dat die mensen nooit met pensioen kunnen gaan. Dat kan niet de bedoeling zijn.

In veel verdergaande mate dan de regering bewandelen wij een hervormingsgezind en intelligent pad.

Ik wil ook verwijzen naar uw citaat met betrekking tot de enquête over de 5 % mensen die zeggen niet aan de slag te kunnen blijven tot aan de pensioenleeftijd. Ik zou u inderdaad willen aanraden om u, in navolging van mijn collega, meer te baseren op cijfers in plaats van op enquêtes. De cijfers komen van het RIZIV. De regering heeft een

différence de classes et partant, l'inopportunité de toute généralisation ou mesure linéaire. Ce chiffre de 5 % me paraît également assez peu fondé. Un gouvernement de droite devrait prendre davantage en considération ces différences cruciales.

02.03 Peter De Roover (N-VA): L'espérance de vie, ainsi que le nombre d'années qu'on peut espérer vivre en bonne santé, augmentent. Par ailleurs, la notion de "bonne santé" est aussi relative puisqu'une affection spécifique n'exclut pas par définition l'exercice de toute activité professionnelle. Notre législation ne tient malheureusement que très peu compte de ce caractère relatif.

Le principe des 45 ans de carrière implique du reste que la personne qui a étudié pendant un certain nombre d'années, doive aussi travailler plus longtemps. La formation est donc prise en compte partiellement.

02.04 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Le gouvernement, dans un réflexe très conservateur, se cramponne à la notion d'âge légal de la pension au lieu de raisonner en termes de durée de la carrière. Notre proposition repose sur une carrière de 42 ans et sur la pension à 65 ans comme soupape de sécurité en songeant aux personnes dont la carrière est très courte et qui, sans cela, ne pourraient jamais prendre leur pension.

Nous empruntons ainsi une voie plus intelligente et plus ouverte aux réformes.

En ce qui concerne ces 5 %, je voudrais conseiller à

aantal hervormingen doorgevoerd op het vlak van brugpensioenen en werkloosheid. Het RIZIV stelt dat die hervormingen, volgens hun tekst die ik hier heb, ervoor zorgen dat de kosten van de ziekteverzekering tegen het einde van deze legislatuur met 30 %, of ongeveer 2 miljard, zullen toenemen. Zitten die 2 miljard extra kosten in uw *tax shift*? Wellicht niet, want u haalt er heel geïsoleerd een aantal posten uit.

Hetzelfde geldt voor de pensioenhervorming. Het Planbureau heeft berekend dat dit een besparing is op de vergrijzingsfactuur van 1,7 % van het bbp. De minister heeft dat ook aangehaald voor de periode 2014-2060. Het Planbureau en de regering hebben echter nog niet berekend welke verschuivingen een verhoging van de pensioenleeftijd met zich meebrengt voor andere posten van de sociale zekerheid, zoals ziekte en invaliditeit. Wij hebben nu voor het eerst een berekening van het RIZIV die stelt dat de maatregelen van de regering 2 miljard extra kosten, maar dat zit nergens in uw prognoses. Voor ons is dat een extra argument voor de stelling dat deze pensioenhervorming beter een korte tijd zou zijn uitgesteld, tot wanneer een regeling zou zijn uitgetekend voor de zware beroepen, voor werkbaar werk, voor bouwvakkers, voor mensen in de zorgsector. U hebt jammer genoeg gekozen voor een andere optie.

02.05 Peter De Roover (N-VA): Mijn Chinees is niet erg sterk, maar naar het schijnt bestaat er in die taal een spreekwoord dat zegt dat voorspellen moeilijk is, zeker als het over de toekomst gaat. Dat geldt natuurlijk vooral voor dergelijke prognoses.

De stijging van de cijfers van het RIZIV is vandaag bezig, volkomen los van de pensioenhervorming. Wanneer in de toekomst wordt verwacht dat mensen langer werken, zal inderdaad dat element mee in het oog moeten worden gehouden. Er zullen dan twee elementen moeten meespelen.

Ten eerste zal ervoor gezorgd moeten worden dat mensen het RIZIV niet gebruiken als omweggetje of techniek om zich aan de solidariteit te onttrekken. Laten wij eerlijk zijn, voor nogal wat mensen wordt deze techniek ook gebruikt om een situatie van langer werken te vermijden.

In tweede instantie moet er natuurlijk door innovatie in de tewerkstelling voor gezorgd worden dat mensen niet bij het RIZIV terecht moeten komen. Ik wil er toch even op wijzen dat het beeld dat hier geschetst wordt, als zou een gemiddelde 62-, 63- of 64-jarige een oud wrak zijn, door de feiten gewoon wordt tegengesproken. Dat zijn zeer valide personen die, veeleer dan oude werknemers te zijn, werknemers zijn met bijzonder veel talenten die beroepsmatig kunnen worden gebruikt. Uiteraard kan men geen sportcarrière verwachten van zo iemand en kan men niet verwachten dat zij fysiek zware beroepen uitoefenen. Die mentale shift moet er langs alle kanten komen. Nogmaals, wij verzetten ons tegen het idee dat iemand die ouder is dan zestig jaar, beroepsmatig, niet per definitie maar zelfs in grote mate, niet meer bruikbaar zou zijn op de arbeidsmarkt.

Ik rond af. Niemand heeft mij ooit kunnen duidelijk maken waarom dit land het enige land is waar men niet langer zou kunnen werken dan tot zestig jaar. Als vandaag blijkt dat men in Nederland vier tot vijf jaar langer werkt, gaat u dan beweren dat iedereen daar 's middags een Thaise masseuse krijgt om ervoor te zorgen dat men op een aangename manier de dag kan doorbrengen? Ik ben niet bekend

M. De Roover de se baser davantage sur les chiffres que sur des enquêtes. L'INAMI a ainsi calculé que ces réformes gouvernementales feront grimper le coût de l'assurance-maladie de 30%, soit 2 milliards d'euros, d'ici la fin de la législature, par rapport aux économies prévues sur la facture du vieillissement qui représentent 1,7 % du PNB. Pour procéder à cette réforme, il eut été préférable d'attendre l'élaboration d'une réglementation sur le travail adéquat.

02.05 Peter De Roover (N-VA): Comme quelqu'un l'a dit un jour, "Faire des prévisions est difficile, surtout lorsqu'il s'agit de l'avenir" et cette phrase s'applique particulièrement à ce genre de pronostic. Les chiffres de l'INAMI suivent d'ailleurs déjà actuellement une courbe ascendante, indépendamment de la réforme des pensions. Si les gens veulent travailler plus longtemps, nous devons évidemment suivre cette évolution de près. Et nous devons également veiller à ce que les gens n'utilisent pas l'INAMI comme une échappatoire pour se dérober à la solidarité. Les innovations en matière d'emploi doivent également faire en sorte que les gens ne deviennent pas dépendants de l'INAMI. Il ne faut pas non plus partir du principe que les personnes âgées de plus de 60 ans ne peuvent plus travailler: il s'agit de gens expérimentés et valides.

Nous ne pouvons évidemment pas espérer qu'ils exercent encore un travail physiquement exigeant.

Pourquoi dans d'autres pays, comme aux Pays-Bas par exemple, est-il possible de travailler quatre ou cinq ans de plus qu'en

met dat soort Nederlandse wetgeving. In andere landen, omdat de gewoonte daar bestaat dat men een normale uittredingsleeftijd heeft, blijkt men binnen hetzelfde economisch kader vier tot vijf jaar langer te kunnen werken. Waarom zou dat dan bij ons per definitie onmogelijk zijn?

02.06 Egbert Lachaert (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, ik wil aansluiten bij wat collega De Roover zegt als het gaat over het verschuiven van lasten naar de ziekteverzekering.

Zoals collega De Vriendt heeft gezegd: als men heel statistisch redeneert, kan men zeggen dat strenger worden inzake de werkloosheidsuitkeringen en strenger worden met betrekking tot het vervroegd pensioen, een verschuiving teweegbrengt naar het budget van de ziekteverzekering. Dat is een mogelijkheid die zou kunnen bestaan, maar dat is heel statisch geredeneerd en wij mogen de zaken absoluut niet zo bekijken. Ons systeem is op dat vlak zonder meer fout en dat heeft collega De Roover perfect onderstreept. Wij gaan immers heel passief om met die mensen. Wij stoppen ze in een systeem van inactiviteit, terwijl degenen die een uitkering krijgen van het RIZIV daar zelf niet gelukkig mee zijn. Zij kunnen wel degelijk nog iets, maar worden volledig tegengehouden om enige activiteit te ontwikkelen. Doen zij toch iets, dan verliezen zij al hun rechten. Ik ken genoeg mensen die gerust enkele uren in de week willen werken, die deeltijds willen werken, maar dat gewoon niet mogen binnen het huidige systeem.

Dat systeem moeten wij dus aanpassen, maar dat staat ook in het regeerakkoord. De minister van Sociale Zaken werkt vandaag aan een integratieproject om mensen die in de ziekteverzekering zitten, toe te laten bepaalde activiteiten te ontwikkelen. Daar zullen de betrokkenen zelf trouwens gelukkiger mee zijn dan gewoon hun uitkering te ontvangen, want dat laatste heeft uiteindelijk weinig sociale dimensie.

Mijnheer De Vriendt, u verwijst ook naar de loopbanen van 42 jaar en werpt op dat wij veeleer op die grens moeten mikken. Dat is juist, maar de filosofie van de voorliggende pensioenhervorming is eigenlijk net dezelfde. Ze mikt ook op die grens van 42 jaar. Er is echter een theoretische pensioenleeftijd nodig, waarop dat pensioen moet kunnen worden opgenomen. Die leeftijd ligt vandaag op 65 jaar, maar mensen gaan niet op 65 jaar met pensioen. In 2030 zal die leeftijdsgrens stijgen tot 67 jaar. De loopbaan van 42 jaar, waarover wij het eigenlijk eens zijn, blijft echter het criterium voor de pensioenleeftijd.

02.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Lachaert, voor de leden die het debat deze voormiddag hebben gemist, wijs ik op het volgende. Wees gerust, ik zal niet alles herhalen..

De heer De Roover heeft deze voormiddag zeven karikaturen gedebiteerd — en daarover bestond wel een algemene consensus in de vergadering. Nu zitten wij aan de achtste karikatuur. Er volgt gemiddeld elke tien tot twaalf minuten een karikatuur. De achtste karikatuur is dat iemand ouder dan zestig jaar niet meer op de arbeidsmarkt terecht kan.

Belgique? Pourquoi cette option serait-elle par définition exclue chez nous?

02.06 Egbert Lachaert (Open Vld): En affirmant que le renforcement des règles en matière d'allocations de chômage et d'accès à la prépension va entraîner un déplacement du problème vers l'assurance maladie, M. De Vriendt développe un raisonnement statique. Les gens sont actuellement forcés à l'inactivité et ce régime ne les satisfait pas. Si elles travaillent, ne fût-ce que quelques heures, les personnes qui perçoivent une allocation de l'INAMI perdent en effet la totalité de leurs droits. À cet égard, le régime actuel présente des lacunes. C'est la raison pour laquelle la ministre des Affaires sociales va proposer des mesures pour favoriser la réintégration sur le marché du travail.

M. De Vriendt dit également que nous devrions nous diriger vers une durée de carrière de 42 ans. C'est bien ce que nous faisons mais il faut fixer un âge théorique de départ à la retraite. Il est aujourd'hui de 65 ans et nous le relèverons à 67 ans en 2030. Il n'en demeure pas moins que le critère en matière de pension reste une durée de carrière de 42 ans.

02.07 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): M. De Roover en est à présent au huitième cliché de sa démonstration, à savoir qu'au-delà de l'âge de 60 ans, il n'est plus possible d'intégrer le marché de l'emploi. Qui d'entre nous a prétendu cela? Personne.

Mijnheer De Roover, wie van de in theorie 150 Kamerleden heeft een dergelijke uitspraak gedaan, sinds u bent begonnen aan het tweede deel van wat u een wedstrijd noemt?

02.08 Peter De Roover (N-VA): Ik stel voor dat u het verslag nauwkeurig naleest.

02.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Ik zal dat doen. Ik stel echter voor dat ook u het naleest. Hier heeft immers niemand verklaard dat iemand boven de leeftijd van zestig jaar niet meer op de arbeidsmarkt terecht kan.

02.09 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Avec de tels clichés, nous n'avancerons guère.

Mijnheer De Roover, met alle sympathie, maar als u meent met dergelijke karikaturen het debat te moeten voeren, dan geraken wij natuurlijk niet verder.

02.10 Peter De Roover (N-VA): U bent vermoeiend op die manier.

02.11 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Wij zijn begonnen met de vaststelling dat er een quasi-unanimité bestaat over de stelling dat langer werken een deel van de oplossing is. Beste regeringspartijen, tackel echter ook het onderwerp van werkbaar werk en van de zware beroepen. Erken toch ook dat niet iedereen boven de leeftijd van zestig jaar in een zwaar beroep kan voortwerken.

02.11 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Nous avons commencé par dire que tout le monde s'accorde pour dire qu'une partie de la solution consiste à allonger la durée de la carrière. Le gouvernement doit alors élaborer des dispositions pour prendre concrètement en considération les notions d'emploi sur mesure et de métier pénible.

02.12 Peter De Roover (N-VA): Dat moet ook niet.

02.13 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Daarop geeft u echter geen antwoorden. U debiteert liever karikaturen.

02.13 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Aux Pays-Bas, les travailleurs âgés à charge de l'assurance maladie-invalidité sont légion. Est-ce l'exemple que veut suivre M. De Roover?

U verwijst naar Nederland. Laat dat land alstublieft geen voorbeeld zijn. Nederland heeft immers dezelfde methode gehanteerd, namelijk eerst de pensioenleeftijd verhogen tot 67 jaar en de rest uitstellen tot later, met de sociale partners, wat hier het Nationaal Pensioencomité wordt genoemd. Alleen is Nederland nooit tot een compromis of oplossing voor de zware beroepen gekomen, waardoor daar de mensen met een zwaar beroep met die verhoogde pensioenleeftijd kampen en bovendien in hoge mate en boven het gemiddelde onder de ziekte- en invaliditeitsverzekering vallen.

Où sont ces propositions de loi ou ces lois sur l'emploi de qualité et les métiers lourds? Nous avons pu constater en lisant la presse que toutes sortes d'idées circulent à ce sujet mais rien n'a encore été approuvé. S'agissant du relèvement de l'âge de la pension, nous procéderons au vote tout à l'heure. Mais ni les mesures relatives à l'emploi de qualité ni celles ayant trait aux métiers lourds ne seront mises aux voix.

Mijnheer De Roover, is dat dan uw *best practice*? Is dat dan het voorbeeld dat u wilt volgen? Ik wil u nog het voordeel van de twijfel geven, maar waar liggen uw wetsvoorstellen en goedgekeurde wetten over werkbaar werk en over de zware beroepen? Waren liggen ze? Wij hebben die op één plaats gezien: in de krant. Daar hebt u inderdaad uw ideeën gespuid over wat werkbaar werk moet inhouden en wat de wetgever daarvoor moet doen, maar ze zijn nog niet goedgekeurd. Over een aantal uur zal de Kamer wel de verhoging van de pensioenleeftijd tot 67 jaar goedkeuren, maar niet de maatregelen rond werkbaar werk voor mensen in de zorg, voor bouwvakkers, voor arbeiders en voor mensen met rugproblemen. Die zijn er. Dat kunt u niet ontkennen. Het getuigt van uw wereldvreemdheid. Die mensen in zware beroepen, die zijn er.

02.14 Peter De Roover (N-VA): Collega's, laten wij dus noteren dat de heer De Vriendt – misschien spreekt hij wel voor de hele oppositie – hier expliciet zegt dat iedereen het erover eens is dat wij langer moeten werken. Dat noteer ik graag. Dat betekent dat ik nu ook aan de oppositie vraag om ermee te stoppen te zeggen dat wij de mensen langer laten werken, want blijkbaar bestaat daarover een consensus. Dat betekent dat de kern van wat wij hier doen blijkbaar ook door u gedeeld wordt, wat ik zeer op prijs stel.

Wat werkbaar werk betreft, is het absoluut niet uitgesloten dat wij ons zouden kunnen inspireren op de modellen die Groen naar voren schuift, maar wij hebben die bekeken en de gouden oplossing hebben wij er niet in gevonden. U kunt vanuit de oppositie natuurlijk wel de indruk wekken dat u met een vingerknip, met een of ander wetsontwerp, plots ervoor kunt zorgen dat iedereen fluitend naar het werk zal wandelen, maar dan pleegt u ook boerenbedrog.

Wat Nederland betreft, daar werkt men vandaag vier tot vijf jaar langer. Als u zegt dat er nogal wat mensen in Nederland in de ziekteverzekering terecht komen, dan spreek ik dat niet tegen, maar gemiddeld werkt men er vier tot vijf jaar langer. Dat wil zeggen dat diegenen die niet in de ziekteverzekering zitten, waarschijnlijk zes tot zeven jaar langer werken. Dat is een basiselement van de rekenkunde. In die vijf jaar meer zijn de mensen in de ziekteverzekering verrekend. U kunt dat argument dus absoluut niet uitspelen. Als u Nederland niet als voorbeeld wilt nemen,...

Mijnheer Vande Lanotte, u wenst mij te onderbreken?

De **voorzitter:** Mijnheer De Roover, de heer Vande Lanotte wenst u te onderbreken.

02.15 Johan Vande Lanotte (sp.a): Ik wil dit formeel tegenspreken.

In Nederland is de arbeidsongeschiktheid bijna twee keer zo hoog als in België. Dat is niet opgenomen in de statistieken van de gemiddelde leeftijd tot wanneer men werkt. Die worden apart gehouden. Als men alle mensen met arbeidsongeschiktheid uit de statistieken houdt, is de gemiddelde leeftijd tot wanneer men werkt uiteraard langer. Dat is ook basisstatistiek.

02.16 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer Vande Lanotte, ik zal u dan geruststellen. Als u Nederland zo graag opzichthoudt, dan zijn er in de EU nog 25 of 26 voorbeelden van andere landen waar men ook langer werkt. Wellicht zal daar ook een statistische truc uitgevonden zijn. Zelfs in Frankrijk, het land dat u wellicht zeer na aan het hart ligt, wordt langer gewerkt dan in ons land. Ons land staat in die statistieken onderaan in de lijst.

Wij vragen ons af hoe het in godsnaam mogelijk is dat wij denken dat wij een pensioenstelsel in stand kunnen houden tegen die voorwaarden, met die vroege uittredingsleeftijd. Daarover gaat dit

02.14 Peter De Roover (N-VA): M. De Vriendt déclare donc sans équivoque dans cet hémicycle que l'opposition marque son accord sur le principe de carrières plus longues. Dans ce cas, pourquoi dit-il que nous portons la responsabilité de faire travailler nos concitoyens plus longtemps puisqu'à l'évidence, cette idée fait consensus.

Dans les propositions de Groen relatives à l'emploi de qualité, je ne trouve pas trace d'une solution miracle qui ferait que tout le monde se rendrait soudain à son travail en sifflant.

Il est bien possible qu'aux Pays-Bas, nombreux sont ceux qui se retrouvent dans l'assurance maladie, mais en moyenne les Néerlandais travaillent quatre à cinq ans de plus que les Belges. Et quand on parle de moyenne, cela signifie que ces personnes qui sont dans l'assurance maladie y sont également comptabilisées. Cela implique nécessairement que les autres travaillent six ou sept ans de plus que leurs collègues belges.

02.15 Johan Vande Lanotte (sp.a): Les Pays-Bas connaissent un taux d'incapacité de travail deux fois plus élevé que notre pays. Ces personnes ne sont pas incluses dans les statistiques. Dans ces conditions, il va de soi que l'âge moyen de la retraite est plus élevé.

02.16 Peter De Roover (N-VA): Dans quelque 25 autres États d'Europe, les citoyens sont actifs plus longtemps qu'en Belgique.

debat.

02.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik luister met verbazing naar u. Een verhoging van de pensioenleeftijd is uiteraard een theoretische beslissing, top-down, gemakkelijk om te doen, met een pennentrek.

U vindt het blijkbaar niet erg dat er in Nederland een serieuze uitval in de ziekteverzekering en de invaliditeit is. U vindt dat blijkbaar een prijs die wij moeten en kunnen betalen.

Ik onthoud dat het voor de N-VA perfect normaal is dat de ziekteverzekering en de invaliditeit een vangnet zijn, een prijs die men bereid is te betalen, volgend op een verlenging van de pensioenleeftijd, die theoretisch is en die niet tegemoetkomt aan mensen die hun job op het einde van hun loopbaan niet meer kunnen volhouden en dan uitvallen in de ziekteverzekering. Ik noteer dat u dat geen probleem vindt.

Ik vind van wel. Ik vind dat een oneigenlijk gebruik van de invaliditeit en de ziekteverzekering. Invaliditeit dient niet om mensen op te vangen die op het einde van hun loopbaan niet tot 67 jaar kunnen werken. Invaliditeit en ziekteverzekering dienen daar niet voor.

U hebt daarnet naar de voorstellen van Groen gevraagd. Om werk te maken van werkbaar werk kunnen wij ons baseren op een aantal goede praktijken die in de bedrijfswereld bestaan. Daarnaast is er ook wetgevend werk nodig. Wij hebben voorstellen ter zake. Ik nodig u uit om ons verkiezingsprogramma te lezen en onze wetsvoorstellen ter zake te bekijken. Een van die voorstellen gaat bijvoorbeeld over de ontwikkeling van een instrument om het werkvermogen te meten.

Werkgevers kunnen zien in hoeverre hun werknemers nog in staat zijn om taken uit te voeren. Soms gaat het om zwaar werk en om werknemers die het einde van hun loopbaan naderen. Dat is allemaal niet evident. U kunt die sociale realiteit ontkennen, maar het is niet evident. Stap dus af van uw tribune en ga kijken in de realiteit, in de praktijk, op de werkvloer. U zult zien dat wat wij vertellen nog niet zo dwaas is.

02.18 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, mijn sympathie voor u is erg groot, maar uw verwijt dat ik meer op de werkvloer zou moeten komen, is heel vreemd. Ik heb namelijk heel lang op de werkvloer gestaan, wat u niet kan zeggen. U zou dus beter moeten opletten met uw raadgevingen.

Wat wij met werkbaar werk bedoelen, is niet wat in sommige van uw voorstellen zit, namelijk: bij wet nieuwe reglementen invoeren, bij wet nieuwe lasten invoeren voor werkgevers en werknemers opdat ze de helft van de tijd statistieken zouden invullen. Op die manier benaderen wij dat niet. Wij kennen de zin van Groen om nieuwe reglementen in te voeren, want dankzij reglementen willen ze de mensen gelukkig maken. Met reglementen, reglementitis, nieuwe wetgeving, nieuwe verplichtingen zorgen we niet voor werkbaar werk. Daarmee zorgen we ervoor dat iedereen het werkbaar werk begint te verfoeien.

Ik weet vanuit het onderwijs – dat is ook een werkvloer – waartoe die zogenaamde reglementeringen leiden: tot planlast. Mensen gaan

02.17 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Le taux élevé de travailleurs néerlandais ressortissant au régime de l'assurance maladie et invalidité ne pose manifestement pas de problème à M. De Roover. Il semble que la N-VA soit disposée à payer ce prix pour relever l'âge de la retraite.

À nos yeux, cette stratégie revient à faire un usage impropre de l'assurance maladie et invalidité. Le statut de l'invalidité n'a pas été conçu pour servir de filet de sécurité à ceux qui en fin de carrière ne sont plus aptes à travailler jusqu'à 67 ans.

Groen suggère notamment de mettre au point un outil permettant aux employeurs de mesurer l'aptitude des travailleurs à exercer certaines activités. Accomplir un travail pénible en fin de carrière n'est pas une sinécure. Je conseille à M. De Roover d'aller observer la réalité sur le terrain et il verra alors que nos propositions sont loin d'être absurdes.

02.18 Peter De Roover (N-VA): Contrairement à M. De Vriendt, j'ai une longue expérience de terrain.

Nous refusons en tout cas d'imposer de nouvelles réglementations et de nouvelles charges aux employeurs et aux travailleurs les obligeant à passer la moitié de leur temps à remplir des statistiques. Nous connaissons la "réglementite aiguë" dont souffrent les verts. C'est le meilleur moyen pour inciter tout le monde à anathémiser le travail de qualité. J'ai pu observer les effets de cet excès de règles dans l'enseignement. Ces mesures

dankzij die maatregelen veel liever met pensioen dan te doen waarmee ze beroepsmatig bezig zouden willen zijn.

02.19 **Monica De Coninck** (sp.a): Mijnheer De Roover, ik spreek uit ervaring. We hebben met werkgevers onderhandeld over de vormingsplicht. U gebruikt graag cijfers. Wel, uit cijfers blijkt dat werkgevers vooral vorming en scholing geven aan hogeschoolden en kaderleden en niet aan de laaggeschoolden en de mensen die dat het meeste nodig hebben om op de arbeidsmarkt actief te blijven. Dat zijn de feiten. Dat is de vaststelling. Ik vraag mij af waarom men geen regelgeving zou kunnen verdedigen waardoor werkgevers aan langetermijndenken doen en mee investeren in de vorming en opleiding van hun medewerkers, zodat ze hen langer kunnen inzetten.

Heel kort door de bocht zou ik kunnen zeggen dat werkgevers wel investeren in het onderhoud van hun machines, in software en ICT. Waarom kunnen ze dan niet in levende krachten investeren? Dat is een mooi voorbeeld dat werkgevers het niet uit zichzelf doen en dat men ze soms zelfs moet beschermen tegen hun eigen kortetermijndenken.

02.20 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, ik merk dat u voor een stuk getraumatiseerd bent door uw verleden in het onderwijs.

02.21 **Peter De Roover** (N-VA): Dat valt heel erg mee.

02.22 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Ik kan dat nog enigszins begrijpen, maar ik zou u wel willen vragen om dat niet te extrapoleren naar hetgeen wij voorstellen. Laat het trauma misschien eventjes achterwege en dan zult u hopelijk beseffen dat hetgeen wij voorstellen, namelijk werkbaar werk, in het belang is van werknemers en werkgevers.

02.23 **Peter De Roover** (N-VA): Dat ontkennen wij toch niet.

02.24 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Noem mij eens een werkgever die er belang bij heeft dat een werknemer vroegtijdig en constant ziek uitvalt omdat hij zijn job niet aankan. Dit moet een verhaal zijn van gedeelde belangen. Overstijg dus dat schema, overstijg die zogezegde kloof, de pensioenhervorming moet een verhaal zijn van gedeelde belangen, van een gezamenlijke oplossing om mensen effectief een stuk langer aan het werk te houden, maar op een werkbare manier. Dat is in het belang van werknemers en van werkgevers. Mocht de regering dat wat meer beseffen, dan zouden wij ons hier vandaag kunnen buigen over een beter wetsontwerp, over een betere pensioenhervorming.

02.25 **Peter De Roover** (N-VA): Collega De Coninck, collega De Vriendt, dat bedrijven er belang bij hebben om aan vorming en scholing te doen, spreekt voor zich.

Mevrouw De Coninck, als u zegt dat er ook nuttige reglementen zijn, dan spreek ik dat niet tegen; dat zou nogal sterk zijn, ik ben geen

découragent les travailleurs qui préfèrent partir à la retraite plutôt que continuer à travailler.

02.19 **Monica De Coninck** (sp.a): Les employeurs proposent généralement des formations à des travailleurs hautement qualifiés et aux cadres en oubliant ceux qui en ont réellement besoin pour rester actifs sur le marché du travail. Pourquoi ne pas défendre une réglementation obligeant les employeurs à investir davantage dans la formation de leurs collaborateurs? Ils ne le feront pas spontanément et il est parfois utile de les protéger contre leur vision à court terme.

02.24 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): M. De Roover doit comprendre qu'un emploi sur mesure profite aux travailleurs comme aux employeurs. Une réforme des pensions doit reposer sur des intérêts partagés. Les travailleurs doivent être maintenus plus longtemps au travail mais dans des conditions acceptables. Si le gouvernement avait pris conscience de cela, cette réforme des pensions aurait été de bien meilleure facture.

02.25 **Peter De Roover** (N-VA): La formation et l'apprentissage constituent bien entendu des aspects importants pour une entreprise. Et il existe assurément des règlements utiles. Méfions-

anarchist. Ik zeg alleen dat men moet opletten voor politici die denken dat ze via reglementen en wetten slimmer kunnen zijn dan de burger, slimmer kunnen zijn dan de werkgever en slimmer kunnen zijn dan de werknemer.

Mijnheer De Vriendt heeft hierop een zeer goede aanvulling gegeven, namelijk dat het in het belang van werkgevers is. Als het werkelijk in het belang is van werkgevers om voor een goede scholing en goede vorming te zorgen, moet u mij eens uitleggen waarom hij dat dan niet zou doen. Waarom zou die werkgever tegen zijn eigen belang ingaan?

Mevrouw De Coninck, ik zal u een deel van het antwoord geven. In het verleden werden regelingen getroffen waarin werkgevers de toestemming en mogelijkheid werd gegeven om oudere werknemers uit het arbeidscircuit te stoten en dat getraakteerd te zien door de samenleving. Uiteraard zijn werkgevers dan niet gemotiveerd, uiteraard gaan systemen als brugpensioen en dergelijke er dan voor zorgen dat mensen met ervaring worden beschouwd als een soort professioneel huisvuil dat op kosten van de gemeenschap opzij kan worden geschoven.

Indien wij die mechanismen kunnen aanscherpen en ervoor kunnen zorgen dat inderdaad de belangen van de werkgever en de werknemer in onderling overleg op een fatsoenlijke manier kunnen worden uitgezocht, ben ik ervan overtuigd dat die veel groter zijn. Wij zijn niet degenen die denken in een of andere vorm van klassenstrijd, waarbij werknemers en werkgevers per definitie tegenover elkaar staan, wel integendeel. Maar geef hun de ruimte om elkaar in die zoektocht ook te vinden en zorg ervoor dat u als politicus niet denkt slimmer te zijn dan de levende samenleving hier buiten dit halfroond.

02.26 **Monica De Coninck** (sp.a): Mijnheer De Roover, ik ben zo tevreden met uw laatste uitspraak!

02.27 **Peter De Roover** (N-VA): Ik ben er om u tevreden te stellen.

02.28 **Monica De Coninck** (sp.a): Als u dat nu ook eens toepaste op de voorstellen die u momenteel verdedigt. U gaat er nog altijd van uit dat als wij hier beslissen dat mensen op 67 jaar met pensioen kunnen gaan, dit ook een realiteit wordt. Dat is niet zo. Het betekent dat mensen, zowel werknemers als werkgevers, allerlei uitwegen zullen zoeken als zij het niet meer aankunnen. Dus moet men dieper denken en op langere termijn, en nagaan welke positieve hefboomen wij kunnen ontwikkelen om mensen langer te doen werken.

U discussieert over het brugpensioen. Ik heb daar ervaring mee. Zowel vakbonden als werkgevers vonden dat een goed systeem. Ook werkgevers, voor alle duidelijkheid.

02.29 **Peter De Roover** (N-VA): Natuurlijk! De belastingbetaler zal ervoor moeten opdraaien.

nous toutefois des politiques qui se croient plus intelligents que le citoyen, qu'il soit employeur ou travailleur.

Pourquoi un employeur n'investirait-il pas dans la formation? Parce que dans le passé, il a pu écarter des travailleurs âgés du circuit du travail aux frais de la communauté. Nous ne réfléchissons pas en termes de lutte des classes, mais donnons aux travailleurs et aux employeurs l'occasion de se trouver.

02.28 **Monica De Coninck** (sp.a): M. De Roover considère qu'a priori, si nous décidons que les travailleurs pourront partir à la pension à 67 ans, cela deviendra réalité. Il oublie que les gens – travailleurs et employeurs – essaieront de trouver toutes sortes de subterfuges s'ils ne peuvent plus travailler. Il faut donc prévoir à long terme des leviers positifs pour amener les gens à rester actifs plus longtemps.

Tant les travailleurs que les employeurs estiment que la prépension est un système valable.

02.30 **Monica De Coninck** (sp.a): Ik ben blij dat u dat zegt. Ik wil u wel zeggen dat de werknemers van Ford die hadden ingestemd met een loonverlaging om aan het werk te kunnen blijven, toch werden ontslagen. Mensen met meer dan veertig jaar anciënniteit, van wie u moeilijk kunt beweren dat zij dikke profiteurs waren.

02.31 **Peter De Roover** (N-VA): Omdat ik dat moeilijk kon beweren, heb ik dat dan ook niet beweerd. U kunt mij er niet van verdenken dat ik aan de kant van de werkgevers sta, zoals ik ook niet per definitie aan de kant van de werknemers sta, omdat ik niet in die hoedanigheden denk. Ik sta aan de kant van degenen die in nauw overleg elkaar ruimte geven. Ik heb daarstraks in de eerste helft van deze boeiende wedstrijd gezegd dat werkgevers hierin wel degelijk een verantwoordelijkheid dragen. U hebt erop gereageerd, dus u hebt het mij horen zeggen. Wat dat betreft, zult u in mij geen tegenstander vinden.

Hier echter opnieuw zeggen dat wij wetgeving maken die de mensen tot 67 jaar doet werken, terwijl uit alles blijkt dat het een minderheid zal zijn die tot 67 jaar zal werken, dat is toch zeer straf! Waarom doen wij dat? Omdat wij de mensen natuurlijk die mogelijkheid willen geven. Veel categorieën worden in uw discours nooit genoemd. In uw discours tellen alleen degenen die blijkbaar niet langer kunnen werken. Wij hebben het over de grote meerderheid van de bevolking, die niet alleen probleemloos langer kan werken, maar — ik zal u nog eens iets verbazingwekkends zeggen — ook langer wil werken. Via deze pensioenhervorming willen wij die mogelijkheid bieden.

Het is mogelijk dat er in uw milieu zo'n klein groepje mensen vertoeft, maar in mijn milieu zijn er heel wat mensen die wel graag werken. U had het over zo'n groepje dat niet langer willen werken. Wel, dan bent u helemaal los van de realiteit. Deze pensioenhervorming biedt de mensen die dat willen en die het kunnen de kans om langer te werken.

Ik kom even terug op de ziekteverzekering en de invaliditeit, op het RIZIV.

U zegt dat het RIZIV toch geen uitwegmogelijkheid is voor mensen die niet tot 67 jaar kunnen werken. Het RIZIV biedt een mogelijkheid aan alle mensen die tijdens hun beroepsloopbaan om een of andere reden hun activiteit niet kunnen uitzitten. Voor degenen die daadwerkelijk, gecontroleerd en op een correcte manier die leeftijd niet kunnen behalen, blijft het RIZIV natuurlijk bestaan. Dat is net de bedoeling van het RIZIV. Het werd precies uitgevonden om ervoor te zorgen dat de restcategorie niet wegvalt, dat wij er wel degelijk zorg voor dragen en dat wij voor hen wel degelijk ruimte hebben. Daar dient de ziekte- en invaliditeitsverzekering ook voor, mits ze natuurlijk niet gebruikt wordt als techniek om zich te onttrekken aan de solidariteit met andere werknemers door te werken tot het ogenblik waarop men een volledig pensioen kan krijgen.

02.32 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): Nu wordt het wel heel interessant, mijnheer De Roover. U bevestigt dat voor u de ziekte- en invaliditeitsverzekering een soort vangnet is voor mensen die hun job niet meer aankunnen aan het einde van hun loopbaan.

02.30 **Monica De Coninck** (sp.a): On peut difficilement reprocher aux travailleurs de Ford qui ont été licenciés après avoir pourtant accepté une baisse salariale d'être des profiteurs.

02.31 **Peter De Roover** (N-VA): J'ai pas dit ça. Je ne suis ni du côté des patrons ni du côté des ouvriers.

Tout porte à croire que seule une minorité travaillera jusqu'à 67 ans. Alors pourquoi relevons-nous l'âge de la pension? Parce que, contrairement au discours de l'opposition pour qui seuls comptent apparemment les travailleurs qui ne pourront pas travailler plus longtemps, nous voulons permettre à ceux qui veulent travailler plus longtemps de le faire.

Selon Mme De Coninck, l'assurance maladie et l'allocation d'invalidité n'offriraient pas de solution aux gens qui ne pourront pas travailler jusqu'à 67 ans mais l'INAMI leur donne cette possibilité. C'est justement sa raison d'être! Aussi longtemps, bien sûr, qu'il n'est pas utilisé comme un procédé pour se soustraire à la solidarité avec les autres travailleurs.

02.32 **Wouter De Vriendt** (Ecolo-Groen): L'INAMI ferait donc en quelque sorte office de filet de sécurité pour les personnes en fin

Het wordt bovendien ook gevaarlijk. Het betekent namelijk ook dat u het niet meer nodig vindt om iets te doen aan de zware beroepen en werkbaar werk, want er is toch nog altijd de ziekteverzekering.

Laat ik u uitleggen wat het verschil is tussen ons beiden. Wij willen er alles aan doen om mensen met een zwaar beroep op het einde van hun loopbaan niet af te leiden naar de invaliditeit en hen niet te duwen in de ziekteverzekering. Wij willen hen daarentegen in de mogelijkheid stellen om wel werkbaar werk uit te oefenen, volgens hun capaciteit, op hun ritme, in de voor hen geschikte arbeidsomstandigheden op het einde van hun loopbaan, met andere woorden, als zij 60 jaar naderen of als ze 62 of 63 jaar zijn.

Wij hebben al urenlang gedebatteerd met u over de vraag hoe wij dit mogelijk kunnen maken. U ontwijkt dat door steeds maar te spreken over de sociale partners, maar vandaag hebt u een belangrijke aanvulling gegeven, namelijk dat er ook nog de ziekte- en invaliditeitsverzekering is. Ik blijf erbij dat dit oneigenlijk gebruik is.

U ontwijkt het debat over de zware beroepen. Ik verwacht van een regering dat ze een dergelijk onderwerp aangrijpt en effectief een oplossing biedt voor mensen die een zwaar beroep uitoefenen op het einde van hun loopbaan. Dat doet u dus manifest niet.

02.33 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, het RIZIV dient niet als vangnet voor wie het beu is om te werken, voor wie zich niet meer naar de arbeidsplaats wil slepen of voor wie 's ochtends langer wil uitslapen. Degenen die het RIZIV om die redenen misbruiken, moeten ook bij het RIZIV worden aangepakt. Waar dient het RIZIV wel voor? Dat kunt u op Wikipedia vinden. Daarvoor hebt u geen tribune nodig. Het RIZIV is er voor de mensen die om gezondheidsredenen hun baan tijdelijk niet meer kunnen uitoefenen.

Hij heeft mij gelijk gegeven, dus geef ik hem ook gelijk. Ik wil dus wel bevestigen dat het in de toekomst misschien iets minder binair mag, dat het misschien ook wel eens zo is dat mensen in hun huidige beroep, dat zij jarenlang hebben uitgeoefend, waarschijnlijk het ritme of de fysieke kracht niet meer hebben om het te blijven uitoefenen of dat ze gezondheidsproblemen hebben. Dat betekent niet dat wij hen per definitie uit de arbeidsmarkt moeten stoten. Ook daarin zal flexibiliteit alweer een element van de oplossing zijn.

02.34 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, ik hoor u dat graag zeggen. Het is al de tweede of de derde keer.

02.35 Peter De Roover (N-VA): Opnieuw? Het wordt gênant.

02.36 Monica De Coninck (sp.a): Ik heb een wetsvoorstel ingediend dat het mogelijk maakt dat werkgevers ondersteund worden om mensen in dienst te houden die, bijvoorbeeld, kanker hebben en een zware behandeling moeten ondergaan. Waarom? Omdat kankerbehandelingen steeds succesvoller zijn en omdat kanker een chronische ziekte wordt. Die mensen zijn dikwijls heel hoog geschoold. Men moet daarbij inderdaad niet de keuze maken om uit het arbeidsproces te stappen.

de carrière qui ne sont plus aptes à travailler? Dans ce cas, il n'est plus nécessaire de s'attaquer aux métiers pénibles ni à l'emploi sur mesure.

Nous voulons justement tout mettre en œuvre pour permettre aux personnes qui ont un métier pénible de poursuivre, en fin de carrière, leur activité dans le cadre d'un emploi sur mesure, en fonction de leur capacité et à leur rythme.

Ce gouvernement continue d'éviter le débat sur le travail sur mesure, alors que j'attends précisément une solution pour ces personnes. On ne peut pas faire un usage impropre de l'assurance maladie-invalidité.

02.33 Peter De Roover (N-VA): L'INAMI peut intervenir en faveur des personnes qui ne peuvent temporairement plus exercer leur métier pour des raisons de santé et non pour celles qui sont lassées de travailler. À l'avenir, nous devons réfléchir sérieusement aux personnes qui, en fin de carrière, n'ont plus ni le rythme ni la force physique nécessaires pour continuer à exercer leur métier. Nous ne devons pas les exclure du marché du travail.

02.34 Monica De Coninck (sp.a): Je suis heureuse de l'entendre dire.

02.36 Monica De Coninck (sp.a): J'ai déposé une proposition de loi pour soutenir les employeurs qui maintiennent au travail des employés atteints d'une affection grave, comme le cancer, qui nécessite un traitement lourd.

La N-VA soutiendra-t-elle dès lors

Als ik u goed begrepen heb, dan zal de N-VA dat voorstel dus mee steunen.

cette proposition?

02.37 Peter De Roover (N-VA): Ik zal u meer zeggen, mevrouw De Coninck. Wellicht heeft de N-VA dat voorstel ingediend toen u in de meerderheid zat en hebt u het niet gesteund. In het wegwerken van de rigiditeit van de arbeidsmarkt is in het verleden namelijk niet zo geweldig goed gescoord. Het idee — ik spreek niet over uw wetsvoorstel als zodanig — dat u naar voren schuift, is in elk geval een bekommernis die wij zeer delen. Daarvoor hadden in het verleden al effectieve oplossingen moeten gevonden worden. Misschien zal deze regering ook op dat vlak weer beter scoren dan de regering waarin u de verantwoordelijkheid had.

02.37 Peter De Roover (N-VA): Je dirais même plus: il se pourrait que la N-VA ait déposé cette proposition à l'époque où le sp.a siégeait dans la majorité. Il s'agit en tout cas d'une préoccupation que nous partageons. Des initiatives auraient déjà dû être prises dans le passé, mais ici aussi ce gouvernement engrangera sans doute de meilleurs résultats.

02.38 Monica De Coninck (sp.a): Mijnheer De Roover, uw liedje begint te vervelen.

02.38 Monica De Coninck (sp.a): Nous connaissons la chanson.

02.39 Peter De Roover (N-VA): Dat van u ook, want u antwoordt altijd hetzelfde op wat er gezegd wordt.

02.40 Monica De Coninck (sp.a): Mag ik uitspreken? Voor alle duidelijkheid, ik heb dat zelfs al gedaan als minister, maar de Nationale Arbeidsraad heeft te laat advies uitgebracht. Vandaar dat ik het als Parlements lid terug ingediend heb. Stop dus met het klassieke verhaal dat wij niets geprobeerd hebben.

02.40 Monica De Coninck (sp.a): J'ai déjà pris des initiatives en ma qualité de ministre, mais le Conseil National du Travail a tardé à formuler ses avis. C'est pourquoi j'ai déposé une proposition en ma qualité de députée.

02.41 Peter De Roover (N-VA): Ik zeg niet dat u niets geprobeerd hebt. Ik meen trouwens dat u in het rijtje van socialistische excellenties absoluut niet het slechtst gescoord hebt. Dat zou ook straf zijn, maar goed. U was wat dat betreft soms een verfrissende uitzondering op de regel, dat geef ik eerlijk toe.

02.41 Peter De Roover (N-VA): Dans le rang des ministres socialistes, Mme De Coninck n'est pas celle qui a obtenu le plus mauvais score.

De Raad van State – die hier ook al vermeld werd – had over artikel 23 van de Grondwet de opmerking dat het de wetgever niet toekomt om een significante sociale achteruitgang te organiseren. Daar ga ik zeer kort op in. Bepalen wat nu juist een significante sociale achteruitgang is lijkt mij een moeilijke oefening. In elk geval is het belangrijk dat wij hieraan een politieke beoordeling geven. Wij zeggen niet alleen dat dit geen significante sociale achteruitgang is; wij zeggen zelfs dat dit geen sociale achteruitgang is omdat wij, wat de pensioenen betreft, gewoon willen aansluiten bij het Europees peloton.

Le Conseil d'État a fait remarquer qu'il n'appartenait pas au législateur d'organiser un recul significatif du droit à l'aide sociale. Une telle appréciation n'est pas aisée mais nous ne considérons absolument pas que cette réforme constitue un recul sur le plan social étant donné que nous avons à présent rejoint le peloton européen.

Ik kom bij een laatste punt van kritiek op ons voorstel.

Er zouden ook andere financieringsbronnen moeten worden gevonden. Dat is daarstraks ook gezegd. De financiering van de pensioenen komt uit de totale pot van de sociale zekerheid. Dat klopt natuurlijk, maar de centen moeten er wel liggen, of zij nu uit de ene pot of uit de andere gekrabd worden. Ik wil slechts deze ene opmerking maken. De indruk wekken dat er uit de algemene middelen vandaag al geen geweldige hoeveelheid naar de sociale zekerheid gaat, is natuurlijk heel ver bezijden de waarheid. Ook

Prétendre qu'à l'heure actuelle, les moyens généraux ne financent pas du tout la sécurité sociale est une contre-vérité. Les pensions et d'autres dispositifs sociaux sont d'ores et déjà financés par d'autres sources que les cotisations des employeurs et des travailleurs.

vandaag worden pensioenen en andere sociale voorzieningen al in heel ruime mate gefinancierd door andere bronnen dan de bijdragen van werknemers en werkgevers.

Ik rond af. Deze hervorming biedt de kans op een win-winoperatie. In de pers meenden sommigen daarin een paradox te kunnen vinden. Het klopt, het is een paradox, want een paradox is een schijnbare tegenstelling. De paradox is dat er een budgettair voordeel kon zitten in deze maatregel, terwijl mensen toch een beter pensioen zouden krijgen. Ergens leek dat onmogelijk. Wel, het is nogal evident dat wie twee jaar langer werkt niet alleen gedurende die twee jaar een beter inkomen heeft dan wanneer hij gepensioneerd zou zijn, maar dat hij in zijn gepensioneerde jaren ook nog eens een beter pensioen krijgt, terwijl de budgettaire situatie eveneens verbetert omdat hij of zij meer instaat voor het eigen inkomen. Dat betekent dat hij of zij ook meer ruimte laat voor de mensen die na hem of haar komen wat de pensioenen betreft.

Het is volgens ons niet oninteressant dat er wordt gewezen op een daling van het armoederisico omdat men langer gaat werken en dus een hoger pensioen zal hebben. Voor de N-VA als sociale partij is dat een heel belangrijk element, net zoals het gegeven dat er een vermindering komt van de ongelijkheid.

02.42 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Uw laatste punt is interessant.

U hebt twee uitspraken gedaan. Ten eerste, deze hervorming leidt tot hogere pensioenen. Ten tweede, deze hervorming leidt tot een besparing voor de overheidskas. Op het eerste gezicht is dat inderdaad contradictorisch. Dat hoeft niet per se zo te zijn. Alleen kunt u dit nooit met zekerheid beweren zolang u het Parlement niet kunt zeggen hoeveel mensen hoeveel langer zullen moeten werken door deze pensioenhervorming. Dat kunt u niet. De sociale partners hebben dat tijdens de hoorzittingen in het Parlement ook bevestigd. Uw minister, de heer Bacquellaine, heeft dat ook toegegeven. Die berekeningen zijn niet voorhanden. Dat is een manco van de pensioenhervorming. U kunt het Parlement niet meedelen hoeveel mensen hoeveel langer zullen moeten werken door de nieuwe regels die u invoert inzake het vervroegd pensioen en de vaste pensioenleeftijd.

U zegt dat de hervorming door de twee jaar extra ook leidt tot hogere pensioenen. Dan gaat u ervan uit dat iedereen langer zal werken. U blijft nog altijd met de idee-fixe zitten dat het volstaat om met een pennentrek bij wet vast te leggen dat de pensioenleeftijd omhoog moet en dat de mensen dat allemaal heel mooi, heel gewillig, heel bekwaam en competent kunnen volgen. Quod non. We hebben dat debat al gevoerd. Ik kom er niet op terug. Door ziekte of invaliditeit kunnen mensen dat niet aan, zeker niet zolang u niets doet aan werkbaar werk.

Een ander element komt van de Pensioencommissie zelf. Zij zegt dat het regeerakkoord nog een ander element bevat, namelijk dat u een actuariële correctie wil toepassen op de pensioenen. Zover zijn we nog niet. De pensioenhervorming die we nu stemmen is tot en met fragmentair. Deze regering wil een actuariële correctie doorvoeren door meer rekening te houden met referentielooptijden, met de

La présente réforme est l'occasion de réaliser une opération dont toutes les parties sortent gagnantes; les travailleurs obtiennent une pension supérieure qui ne grève pas le budget de l'État. Il est en effet évident que le travailleur qui reste actif deux années de plus, augmente son revenu, obtient ensuite une pension supérieure et pourra ensuite tirer profit d'un contexte budgétaire plus sain qu'il aura contribué à créer.

Il est essentiel pour un parti à vocation sociale comme la N-VA que la réforme des pensions contribue à réduire le risque de pauvreté et à combler les inégalités.

02.42 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): La réforme des pensions va, à en croire la N-VA, entraîner une hausse des pensions et des économies. Cela semble contradictoire, mais ne l'est pas forcément. La N-VA ne réussit cependant jamais à étayer ses affirmations, tout simplement parce que les chiffres concernant le nombre exact de travailleurs concernés et le nombre exact d'années supplémentaires qu'ils devront travailler n'existent pas.

La N-VA considère par ailleurs qu'il lui suffira de relever l'âge légal de la pension de retraite d'un simple trait de plume pour que chacun travaille automatiquement jusqu'à cet âge. Nous avons déjà eu ce débat et cette hypothèse ne tient pas la route.

La Commission des pensions avance un autre argument. Le gouvernement entend appliquer une correction actuarielle sur les pensions, en intégrant des facteurs comme des carrières de référence, l'espérance de vie et la période moyenne durant laquelle les travailleurs peuvent profiter de leur pension. Il souhaite appliquer

levensverwachting en door gemiddelden te nemen van de periodes dat mensen nog kunnen genieten van hun pensioen. Als mensen vroeger willen stoppen, dan wil u een soort van pensioenmalus toepassen.

Als de regering haar plannen doorvoert – ik twijfel daar niet aan, jammer genoeg – zullen mensen volgens de Nationale Pensioencommissie uitkomen op een vermindering van het gemiddeld pensioen met 2,5 %. Dus stop met te zeggen dat dit tot een hoger pensioenbedrag leidt, want dat is manifest onjuist.

Ten tweede, u zegt dat deze hervorming de overheid geld zal opbrengen. Ook dat is gebrekkig om dit zomaar te zeggen. Er is een debat geweest in de commissie. Bij het begin van uw uiteenzetting hebt u gezegd dat dit debat uitgemolken is geweest. Dat is helemaal niet zo, want wij hebben in de commissie veel dingen geleerd.

Wij hebben onder meer geleerd dat de vergrijzingsfactuur voor de overheid tussen 2014 en 2060 met 1,7 % van het bbp zal dalen, als men die pensioenhervorming geïsoleerd bekijkt en als men geen rekening houdt met mogelijke uitvallen door ziekte en invaliditeit. De officiële cijfers van het RIZIV geven echter aanleiding om zoiets te mogen veronderstellen of te vrezen. De regering heeft aan het Federaal Planbureau nog niet de opdracht gegeven om de totale budgettaire berekening te maken.

Wat u zegt klopt dus manifest niet, volgens het RIZIV, volgens de Nationale Pensioencommissie en volgens een logische redenering.

U kunt niet zeggen dat die hervorming tot hogere pensioenen leidt. U kunt ook niet zeggen dat die hervorming extra geld voor de overheid opbrengt, want de globale berekening hebt u nog altijd niet gemaakt.

Veel heeft te maken met het feit dat u simpelweg niet kunt antwoorden op die ene basisvraag die verschillende fracties u in de commissie hebben gesteld: hoeveel mensen zullen door deze pensioenhervorming hoeveel langer moeten werken?

02.43 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer De Vriendt, u gelooft nog in vijfjarenplannen. U verwacht dus dat wij aan de hand van een wiskundige oefening zeggen wat de mensen zullen doen. Ik kan u vertellen dat dit heel moeilijk is. Morgen is morgen. Dat niet iedereen twee jaar langer zal werken, dat is evident. Maar als u uitgaat van het principe “iedereen of niemand”, dan zitten wij met een immense kloof.

Uiteraard is het absoluut onmogelijk om een en ander op te tellen. Men kan inderdaad een team wetenschappers vragen om alles te onderzoeken. Zij zullen dan met cijfers naar voren komen, en twee jaar later zal men vaststellen dat die niet kloppen. Ook op dat vlak wilt u aan de mensen een zekerheid geven die niet bestaat. Wek dan ook niet de indruk dat ze wel zou bestaan. Het is heel duidelijk dat wij in de toekomst gemiddeld langer zullen moeten werken; wie en met hoeveel, dat zal moeten blijken. Het is heel duidelijk dat veel mensen langer zullen werken, zelfs tot 67 jaar; wie en met hoeveel ze zijn, dat zal ook moeten blijken. Het is absoluut onmogelijk om daarop vandaag juiste getallen te kleven. Bovendien zullen de begeleidende maatregelen in die context nog zeker een rol spelen. Er is ook niemand die gezegd heeft dat de totale pensioenhervorming met deze

un malus de pension aux travailleurs qui optent pour un départ anticipé à la retraite.

La Commission nationale des pensions prévoit que la pension moyenne baissera de 2,5 % à l'issue de cette réforme. Les déclarations faites par M. De Roover sont ainsi clairement fondées sur des données erronées.

De plus, prétendre que la réforme rapportera de l'argent à l'État est un raccourci un peu facile. La facture du vieillissement – pour l'État – baissera si l'on considère isolément la réforme des pensions sans tenir compte des déficiences en matière de maladie et invalidité. Le gouvernement n'a pas encore chargé le Bureau fédéral du Plan de réaliser une analyse budgétaire globale. Cette affirmation est dès lors également bancale.

Tous nos doutes se résument à cette question unique à laquelle le gouvernement ne parvient pas à répondre, à savoir: combien de personnes devront travailler plus longtemps à la suite de cette réforme et quelle sera l'ampleur de cette durée de travail supplémentaire?

02.43 Peter De Roover (N-VA): Nous ne pouvons prédire ce que feront les gens à l'aide d'un modèle mathématique. Il est évident que tout le monde ne travaillera pas deux ans de plus. Nous ne pouvons rien affirmer avec certitude. Nous devons travailler plus longtemps à l'avenir, mais qui et combien de temps exactement, cela reste à voir.

Les mesures d'accompagnement doivent encore jouer leur rôle et la réforme des pensions n'est pas bouclée. Il s'agit d'une nouvelle étape sur un chantier immense. Si notre système est devenu anémique et si les pensions sont maigres, c'est précisément parce

wetgeving zou afgerond zijn.

Voor ons is dit dus een belangrijke, nieuwe etappe van die grote werf. De voornaamste reden waarom onze mensen vandaag lagere pensioenen hebben, is omdat ze minder lang gewerkt hebben. Dat is ook de reden geweest waarom ons systeem armlastig aan het worden is. Langer werken betekent effectief meer inkomen, het betekent solidariteit met de volgende generaties en met mensen die wel degelijk langer willen en kunnen werken. Die groep bestaat volgens sommigen blijkbaar niet. Het is een duurzaam stelsel, gebed in een langetermijnvisie. Het is ook een transparant systeem. De pensioenmonitor, die ook in de plannen vervat is, zal een enorm voordeel geven voor elk van ons bij het bekijken van zijn of haar persoonlijke situatie.

Wat het democratisch draagvlak van deze hervorming betreft, dat zal moeten blijken bij de stemming. Ik denk dat het democratisch draagvlak van een hervorming in eerste en laatste instantie blijkt uit de aanhang die een bepaald voorstel heeft in de tempel van de democratie, samengesteld door alle burgers na verkiezingen, namelijk dit Parlement. Enkel in dit Parlement kan het democratisch draagvlak voor een dergelijke hervorming blijken.

Ik kan u mede namens mijn fractiegenoten zeggen dat wij na deze hervorming de volgende generaties toch weer wat rechter in de ogen kunnen kijken en wat meer perspectief kunnen bieden op een toekomst met een pensioen. Sommigen gebruiken het symbool van de citroen, terwijl wij het symbool gebruiken van de appel voor de dorst, ten voordele van de volgende generaties.

02.44 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Mijnheer De Roover, tot besluit van uw betoog heb ik eigenlijk nog maar één vraag voor u. Als u dan toch zo overtuigd bent van uw pensioenhervorming en van de noodzaak om langer te werken, tot 67 jaar, dan vraag ik mij af waarom de N-VA het voor de verkiezingen niet aan de bevolking heeft durven voorstellen en uitleggen.

que les pensionnés ont peu travaillé. Nous tendons à un régime des retraites durable et transparent, dans lequel chacun peut suivre sa situation personnelle grâce au moniteur des pensions.

Nous verrons tout à l'heure le caractère démocratique de cette réforme, lors du vote.

Après cette réforme, nous pourrions à nouveau regarder les nouvelles générations dans les yeux et leur offrir un peu plus de perspectives. Certains brandissent un citron comme symbole, de notre côté, nous optons pour une poire pour la soif.

02.44 Wouter De Vriendt (Ecolo-Groen): Si la N-VA était tellement convaincue par cette réforme des pensions, pourquoi ne l'a-t-elle pas présentée et expliquée aux citoyens avant les élections?

De **voorzitter**: Collega's, zoals afgesproken gaan wij nu over tot de vragen over het begrotings- en taxshiftakkoord. De eerste minister was zelf aanwezig toen wij hiertoe besloten in de Conferentie van voorzitters. Ik wacht even tot de eerste minister aanwezig is.

Inmiddels herinner ik aan de afspraak omtrent de spreektijd, namelijk zes minuten per fractie en drie minuten voor de kleine fracties.

Wij kunnen thans beginnen.

Vragen

Questions

03 Questions jointes de

- M. Raoul Hedebouw au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0709)
- Mme Laurette Onkelinx au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0710)
- M. Hendrik Vuye au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0711)
- M. Olivier Maingain au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0712)
- Mme Karin Temmerman au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0713)
- M. Benoît Dispa au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0714)
- M. Kristof Calvo au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0715)

- M. Denis Ducarme au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0716)
- M. Servais Verherstraeten au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0717)
- M. Patrick Dewael au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0718)
- M. Jean-Marc Nollet au premier ministre sur "le budget et le *tax shift*" (n° P0719)

03 Samengevoegde vragen van

- de heer Raoul Hedebouw aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0709)
- mevrouw Laurette Onkelinx aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0710)
- de heer Hendrik Vuye aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0711)
- de heer Olivier Maingain aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0712)
- mevrouw Karin Temmerman aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0713)
- de heer Benoît Dispa aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0714)
- de heer Kristof Calvo aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0715)
- de heer Denis Ducarme aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0716)
- de heer Servais Verherstraeten aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0717)
- de heer Patrick Dewael aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0718)
- de heer Jean-Marc Nollet aan de eerste minister over "de begroting en de *tax shift*" (nr. P0719)

03.01 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): Chers collègues, beste collega's, j'ai trois minutes pour parler de ce *tax shift*, trois minutes seulement pour aborder à quel point ce qu'on nous avait promis comme la grande réforme fiscale qui allait profiter aux travailleurs s'est avéré, tout simplement, une fois de plus, un transfert important d'argent des travailleurs, van de werknemers, vers l'ensemble du patronat en Belgique, naar alle werkgevers.

La première chose que j'ai entendu le premier ministre nous dire aujourd'hui, c'est: "Ce que je veux, c'est créer de l'emploi, de l'emploi et de l'emploi." "Jobs, jobs, jobs". Eh bien, il faudra expliquer comment il est possible, en augmentant les taxes à la consommation, en augmentant la TVA de 6 à 21 % sur un produit aussi élémentaire que l'électricité, de relancer l'emploi. Avec beaucoup d'économistes en Europe, je dis qu'à force de taxer la consommation, on va étouffer complètement notre économie. Non seulement nous ne créerons pas d'emplois, mais en plus, nous ferons payer cette crise par les travailleurs, et ce n'est pas juste!

Alors, on va me dire: "Ah mais non, on a fait contribuer le capital." C'était la promesse que le CD&V nous avait faite: "On va faire payer le capital." Je ne sais pas si c'était pour faire plaisir au PTB, mais en tout cas, on nous l'a communiqué. Faire payer le capital? Comment peut-on parler ici de faire payer le capital? La taxe que vous proposez sur la spéculation aura un rendement d'une vingtaine de millions d'euros. Est-ce cela, faire payer le capital? Quand vous proposez aujourd'hui d'augmenter la taxation sur le mobilier de 25 à 27 %, qui allez-vous toucher? Les petits épargnants, évidemment! Les grandes fortunes comme Albert Frère, qui placent tout dans leur société, ne seront pas touchés par toutes vos mesures.

Alors, oui, le PTB est déçu. Mais je sens que cela ne vous dérange pas trop. Je le vois bien. Je vois bien que cela ne vous dérange pas. Mais nous ne sommes pas seuls... Nous sommes beaucoup. Déjà deux ici. Mais surtout, nous étions 120 000 l'année passée dans les rues pour dénoncer clairement que vos mesures antisociales, en plus de toucher les travailleurs, allaient nous enfoncer encore plus dans la crise économique.

Aujourd'hui, une fois de plus, vous avez voulu court-circuiter le parlement et l'ensemble des travailleurs en imposant des mesures

03.01 **Raoul Hedebouw** (PTB-GO!): De grote fiscale hervorming die men had beloofd en die alle werknemers ten goede zou komen, kan worden samengevat als een geldstroom van de werknemers naar de werkgevers. De eerste minister beweert dat hij banen wil scheppen, maar hoe kan dat als de belastingen op consumptie wordt verhoogd? Door de consumptie te belasten, verstikt men de economie. Dat zal ook verhinderen dat er jobs kunnen worden gecreëerd en het zal ervoor zorgen dat de werknemers de crisis zullen moeten betalen.

De CD&V heeft beloofd de vermogenden te doen bijdragen, maar de voorgestelde belasting op speculatie brengt slechts enkele tientallen miljoenen euro's op en de verhoging naar 27 procent van de roerende voorheffing zal de kleine spaarder harder treffen dan het grootkapitaal.

antisociales pendant les vacances. J'avais entendu que vous n'alliez pas oser le faire.

Le **président**: (...)

03.02 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Je suis déjà arrivé à trois minutes? C'est même l'austérité pour les minutes de l'opposition!

Je finis en disant clairement que la résistance sociale sera encore présente en rue le 7 octobre. Vous espérez ici aujourd'hui court-circuiter le débat démocratique en imposant à la hussarde votre *tax shift*. D'ailleurs, cela n'est pas un *tax shift*, c'est faire payer les travailleurs. Le 7 octobre, je vous fixe rendez-vous pour lutter contre les mesures antisociales de ce gouvernement.

03.03 Laurette Onkelinx (PS): Monsieur le président, mesdames et messieurs du gouvernement, chers collègues, nous avons enfin obtenu les fameux tableaux réclamés. Je comprends que vous ayez mis du temps à nous les donner car il existait des différences entre les *slides* et les chiffres à déposer aux parlementaires. J'ai rarement vu un tableau budgétaire aussi imprécis où sont mélangées des décisions déjà prises avec de nouvelles mesures décidées, où apparaissent des mesures hypothétiques et où une anticipation de revenus et de recettes devient une mesure structurelle.

Bref, on se ne départit pas de cette impression de brouillard et de nébuleuse. En quelque sorte, je dirais que vous nous cachez quelque chose.

Ces dernières semaines, nous avons pu constater votre improvisation sur les chiffres, comme l'erreur sur les 750 millions pour les Régions ou encore à propos de la SNCB. En l'occurrence, cela va encore un peu plus loin. Ce n'est plus de l'improvisation, c'est un véritable jeu de colin-maillard. Ce jeu consiste à bander les yeux et la personne doit toucher une victime.

Nous sommes dans l'improvisation. Et tout ce que nous savons, c'est qu'il y a des victimes. Parlons-en! "On nous disait", dit le premier ministre, "que c'était impossible, alors nous avons décidé de le faire". Oui, vous avez osé!

Vous avez osé plumer les familles, plumer les travailleurs, les classes moyennes, les pensionnés, les sans-emploi, les services publics. (*Brouhaha*)

Tout n'est pas mauvais. Par exemple, vous augmentez le précompte mobilier. On l'avait fait passer de 15 % à 25 % sous les cris de la N-VA. Vous poussez à 27 %. Je ne vais pas dire que c'est mauvais. Vous faites des pas sur la spéculation. Cela étant dit, savez-vous que dans les tableaux, l'apport sur les spéculations, représente, en structurel, 28 millions d'euros, dix fois moins – rappelez-vous ce chiffre – que les économies imposées en soins de santé?

Mais j'en viens à d'autres exemples. Prenons la TVA sur l'électricité. Pour rappel, le gouvernement Di Rupo avait décidé en 2013 de baisser la TVA sur l'électricité pour soutenir le pouvoir d'achat des familles et l'emploi. Monsieur le premier ministre, vous étiez président du MR à cette époque-là. Quand on a pris cette mesure, vous aviez

03.02 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): U heeft het parlement willen omzeilen door tijdens de vakantie antisociale maatregelen op te leggen. De sociale weerstand zal op 7 oktober present geven om er zich tegen te verzetten.

03.03 Laurette Onkelinx (PS): Eindelijk beschikken we over die fameuze tabellen! Ik heb zelden zo'n vage begrotingstabel gezien, waarin al genomen beslissingen vermengd worden met nieuwe maatregelen, waarin hypothetische maatregelen zijn opgenomen en waarin inkomsten- en ontvangstenverwachtingen als een structurele maatregel worden voorgesteld.

Na uw nattevingerwerk met betrekking tot de cijfers, zoals de fout van 750 miljoen euro ten nadele van de Gewesten en de cijfers van de NMBS, speelt u nu blindemannetje en pluimt u de gezinnen, de gepensioneerden, de werklozen, de werknemers, de middenstand en de openbare diensten.

Niet alles is slecht! Zo verhoogt u de roerende voorheffing nog wat, wat ook wij eerder al deden, tot ongenoegen van de N-VA. U neemt ook maatregelen tegen speculatie, maar die zouden slechts 28 miljoen euro in het laatje brengen, dat is tien keer minder dan de besparingen die worden opgelegd aan de gezondheidszorg!

De regering-Di Rupo verminderde de btw op elektriciteit om de koopkracht en de werkgelegenheid aan te zwengelen. U komt terug op die maatregel die u destijds, als MR-voorzitter, nochtans goedkeurde. Als men een

dit: "Ah, génial! Voilà une bonne mesure pour le pouvoir d'achat et pour l'emploi." Aujourd'hui, vous nous dites encore une fois: "Je me suis trompé. Cette baisse de la TVA n'est plus une bonne mesure." Je dirais que qui veut noyer son chien, l'accuse de rage. Une augmentation de minimum 100 euros de la facture d'électricité, ce ne sera évidemment pas marginal pour le budget des ménages.

Parlant de TVA, ai-je bien compris? Je n'en suis pas sûre, vous me direz. Supprimez-vous un taux réduit pour la TVA sur le logement social et sur les écoles? Vous avez un apport dans le tableau, de quelque 20 millions d'euros, je crois. Vous allez nous l'expliquer. J'espère en tous cas que vous ne touchez pas à ce taux réduit qui est indispensable pour le secteur de la construction mais également pour aider les Communautés et Régions à soutenir la construction de logements sociaux et d'écoles.

Vous augmentez les taxes santé. Au niveau de l'Organisation mondiale de la Santé, tous les spécialistes ont toujours dit: "Oui, on peut, pour soutenir une alimentation saine, augmenter la taxation sur les produits trop gras, trop salés, etc." Mais ce n'est efficace que si vous diminuez dans le même temps la taxation sur les produits sains. Ici, rien de tout cela! C'est purement budgétaire. Vous puisez dans le portefeuille des familles pour diminuer les frais des entreprises et c'est scandaleux!

Dans un brouillard absolu, vous dites que cela va créer de l'emploi et que cela permettra dès lors de préserver automatiquement la sécurité sociale. Non seulement, c'est faux, mais vous omettez de dire qu'à l'horizon 2018, vous faites 1,7 milliard d'économies dans la sécurité sociale avec des mesures qu'on ne connaît pas. On ne nous les explique pas. On verra pour 700 millions. Par contre, on sait déjà qu'il y aura 155 millions pour les invalides, 280 millions dans les soins de santé. Il s'agit d'un effort dans la sécurité sociale, sur le dos des gens et des familles, qui est exceptionnel.

Vous parlez de création d'emplois et vous dites que, notamment, le fait de descendre le taux de 33 à 25 % va véritablement booster l'emploi. On sait bien que dans la plupart des entreprises, on est déjà à 25 % à l'exception des entreprises où il y a des emplois à très haute qualification. Les banques, par exemple. Est-ce vraiment cela une politique de soutien à l'emploi?

Monsieur le président, chers collègues, je ne parlerai pas, car on y reviendra, des économies dans les services publics qui vont être inouïes et que l'on cache sous des termes ronflants tels que *redesigning*, etc. En fait, on va "saquer" dans l'emploi et dans les moyens pour les services au public.

Après ce que vous avez déjà entrepris contre les travailleurs avec le saut d'index, ce que vous avez déjà fait dans les services publics, votre soutien aux diamantaires, en tapant les allocataires sociaux, c'est à nouveau la population qui est dans votre collimateur!

Tout à l'heure, vous avez commencé votre conférence de presse en adaptant une phrase de Marc Twain, "c'était impossible!" Vous me permettrez donc de terminer avec le titre d'un film parce qu'avec ce que nous allons voter aujourd'hui et demain pour les familles, pour les travailleurs, pour ceux qui bénéficient d'un revenu de remplacement,

hond wil slaan, kan men licht een stok vinden!

Ik hoop dat ik het fout heb begrepen en dat het niet de bedoeling is het verlaagde btw-tarief voor sociale huisvesting en voor de scholen af te schaffen, dat onmisbaar is voor de bouwsector en voor de Gemeenschappen en de Gewesten.

Gezondheidsdeskundigen hebben altijd gezegd dat hogere belastingen op ongezonde voeding maar werken als tegelijk de belastingen op gezonde producten worden verlaagd, maar dat laatste doet u niet.

Terwijl de grootst mogelijke onduidelijkheid bestaat over de invulling van bepaalde maatregelen, beweert u dat er jobs zullen worden gecreëerd en dat de sociale zekerheid zal worden gevrijwaard. U verzuimt evenwel te vermelden dat u tegen 2018 1,7 miljard zal besparen op de sociale zekerheid.

De verlaging van het basispercentage van de werkgeversbijdragen van 33 naar 25 procent zou volgens u de werkgelegenheid een boost moeten geven. Iedereen weet maar al te goed dat de meeste bedrijven reeds inspanningen hebben geleverd en al op 25 procent zitten, behalve de ondernemingen met zeer hooggekwalificeerde functies, zoals de banken.

De besparingen in de overheidssector zijn ongehoord. U steunt de diamantairs liever dan de uitkeringstrekkers.

Voor de gezinnen, de werknemers en de mensen met een vervangingsuitkering is het in de eerste plaats *L'été meurtrier*, een dodelijke zomer, om in de filmische sfeer te blijven!

ce sera vraiment "L'Été meurtrier"!

03.04 Hendrik Vuye (N-VA): Mijn fractie is tevreden. We spreken voortaan niet meer over de *tax shift*, maar over de *tax cut*. Iedereen die werkt gaat er effectief op vooruit met 100 euro netto per maand. Daarvoor hebben wij altijd gestaan. Werken wordt beloond, dat was een van onze programmapunten. Dat is verandering. Dat wordt gerealiseerd. Dat is historisch.

Naast de *tax cut* ligt een tweede principe ons bijzonder na aan het hart: de begroting is in orde tegen 2018. Ook dat is verandering op het federale niveau. Wij willen dat de rekeningen in orde zijn.

Ten derde, de jobcreatie en vooral het stoppen van de jobdestructie. Door een effectieve lastenverlaging voor de werkgevers zakken de werkgeversbijdragen daadwerkelijk van 33 naar 25 %. Velen hebben hierover heel veel gesproken. Wij doen het, wij realiseren het. Dat is opnieuw veranderen.

Tot slot, wij zijn heel tevreden met een miljard euro aan structurele ingrepen. Nieuw en historisch is ook dat er afspraken zijn gemaakt voor 2017 en 2018. Dat is een verstandige aanpak, een aanpak van het gezond verstand. Ze maakt dat onze rekeningen ook daadwerkelijk in orde zullen zijn.

Er wordt zwaar geïnvesteerd in een meer efficiënte overheid, minister Vandeput is daarmee bezig. Het is godgeklagd dat het na zoveel jaar nog altijd mogelijk is om 550 miljoen euro efficiëntiewinsten te maken, enkel door een meer efficiënte overheid uit te bouwen. Ook dat is de verandering die wij nu realiseren en waarover anderen voordien veel gesproken hebben.

Een ander punt van de financiering zijn de niet-arbeidsgebonden inkomsten. Ook daarover is hier heel veel gesproken. Sommigen hadden het over de kaaimantaks. Die komt er nu, die wordt nu ingevoerd. Voor sommigen zal het nooit genoeg zijn, de cijfers zouden moeten groeien tot aan de hemel en pas dan zal het genoeg zijn, maar de speculatiebelasting komt er ook.

Wij zetten hier een stap in de richting van het principe dat voor mijn fractie zeker belangrijk is, namelijk het principe van meer eerlijke belastingen waarbij iedereen zal bijdragen. De kaaimantaks is een typevoorbeeld daarvan, vermogens die zich achter structuren in het buitenland verbergen zullen voortaan ook bijdragen.

Het laatste niet-arbeidsgebonden element is het herbekijken van het regime van de vastgoedvennootschappen. Ook dat is een heel verstandige maatregel.

Ik kom nu bij een punt dat hier al een paar keer is aangeraakt, namelijk de consumptie.

Het spijt mij, maar er is geen btw-verhoging. Het enige wat hier met de herinvoering van de 21 % op elektriciteit gebeurt, is dat wij een stomme uit het verleden herstellen. Die stomme ging in tegen alle aanbevelingen van de OESO en het IMF, en heeft voor een gat in de begroting gezorgd. Bovendien wordt de herinvoering ervan gecompenseerd door maatregelen die de koopkracht stimuleren. Ook

03.04 Hendrik Vuye (N-VA): Mon groupe politique est satisfait. Nous ne parlerons désormais plus d'un glissement de la fiscalité (*tax shift*), mais d'une baisse de la fiscalité (*tax cut*). En effet, le revenu net des travailleurs va augmenter de 100 euros par mois. Parallèlement, l'équilibre budgétaire sera atteint en 2018. En réduisant les cotisations patronales de 33 à 25 %, nous misons par ailleurs sur la création d'emplois et surtout sur l'arrêt de la destruction d'emplois.

Nous nous félicitons également des mesures structurelles proposées pour un montant de 1 milliard d'euros. La conclusion d'accords pour les budgets 2017 et 2018 constitue aussi une première historique. Grâce à cette gestion avisée, les comptes de l'État seront parfaitement en règle.

Le gouvernement investit en outre massivement dans le renforcement de l'efficacité des services publics. Une réforme maintes fois annoncée et qui sera désormais une réalité. Il est honteux de constater qu'il est encore possible aujourd'hui de réaliser 550 millions d'euros de gains d'efficacité dans les services publics.

Pour certains, nous n'en ferons jamais assez mais la taxe Caïman et la taxe sur les opérations spéculatives deviennent bel et bien réalité. Nous allons dans le sens d'une fiscalité plus juste, à laquelle chacun contribuera. Ce principe est assurément important pour mon groupe. Grâce à la taxe Caïman, les avoirs colossaux dissimulés dans des structures à l'étranger seront dorénavant aussi mis à contribution. La révision du régime des sociétés immobilières est également une mesure particulièrement judicieuse.

En matière de consommation, il n'y a pas de hausse de la TVA. En

de ecofiscaliteit, waar wij ten volle achter staan, zal voor een gezondere samenleving zorgen. Wij kunnen dus meer dan leven met accijnsverhogingen op tabak, alcohol en diesel.

Ik rond samenvattend af, door mee te geven dat het voor mijn fractie een belangrijke dag is.

Het is dag één van de *tax cut*. Het is een belangrijke dag, ook omdat het akkoord vier principes realiseert, waar wij ten volle achter staan. Het gaat om vier principes die wij in ons verkiezingsprogramma altijd en al decennialang naar voren hebben geschoven.

Het eerste principe is dat wij naar een efficiënte overheid gaan. Ten tweede, wij zorgen voor zuurstof voor de ondernemingen. Ten derde, wij verhogen de koopkracht van de burgers. Ten vierde, wij zorgen voor een sociale zekerheid die betaalbaar is en die er voor iedereen is.

réintroduisant le taux de 21 % sur l'électricité, nous rectifions une ineptie du passé qui était contraire à toutes les recommandations de l'OCDE et du FMI et qui a creusé un trou dans le budget. Sa réintroduction est, du reste, compensée par des mesures qui dopent le pouvoir d'achat. L'écofiscalité encouragera des comportements plus sains. Nous soutenons pleinement la hausse des accises sur le tabac, l'alcool et le diesel.

L'accord met en œuvre quatre principes de notre programme électoral. Nous nous dirigeons vers une amélioration de l'efficacité des pouvoirs publics, donnons de l'oxygène aux entreprises, augmentons le pouvoir d'achat des citoyens, et faisons en sorte que la sécurité sociale reste financièrement supportable et accessible à chacun.

03.05 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, nous avons assisté à un simulacre de débat pour une illusion de réforme fiscale!

Un simulacre de débat nous a amenés ici, en quelques dizaines de minutes, à parler de ce que le gouvernement définit comme le défi de l'impossible. Soit l'impossible n'a pas de consistance et le débat peut être aussi bref, soit si le gouvernement veut vraiment défendre son point de vue, il aurait le courage de réunir, toutes affaires cessantes, une commission des Finances et du Budget et viendrait justifier ses estimations budgétaires de manière plus sérieuse. Pour preuve, la taxe Caiman, discutée en séance plénière aujourd'hui et dont on nous annonce déjà une réévaluation que le ministre des Finances n'était pas capable de préciser il y a quelques jours en commission! Où est le sérieux de ce gouvernement?

Monsieur le premier ministre, je me souviens des débats lors de la campagne électorale, notamment à RTL-TVI, où vous annonciez une réforme fiscale sur les revenus du travail, sans compensation budgétaire. Personne ne vous croyait mais vous annonciez, pour des revenus de l'ordre de 45 à 50 000 euros, 300 euros nets par mois de revenus supplémentaires pour un couple. Il ne s'agissait que de promesses comme tant d'autres! Je ne les énumérerai pas mais vous avez dit: "Touchez pas à l'âge légal de la retraite", "Touchez pas à la TVA", comme le disait M. Chastel!

Comment croire à votre illusion de réforme fiscale? Dire aujourd'hui que vous allez garantir 100 euros pour tous les revenus suppose, pour cette seule mesure, un coût d'un peu plus de sept milliards d'euros selon le Conseil supérieur des Finances. C'est ce que vous

03.05 Olivier Maingain (FDF): We hebben een schijn debat bijgewoond over een nepbelastinghervorming, die de regering als de verwezenlijking van het onmogelijke voorstelt! Ofwel heeft het onmogelijke geen consistentie, ofwel moet de regering de moed hebben om onmiddellijk de commissie voor de Begroting of voor de Financien bijeen te roepen en de ramingen op een ernstiger manier te rechtvaardigen.

Tijdens de verkiezingscampagne heeft u een hervorming van de belastingen op de inkomsten uit arbeid zonder budgettaire compensatie in het vooruitzicht gesteld. Als iedereen, zoals u vandaag belooft, 100 euro meer zou verdienen, zou dat volgens de Hoge Raad van Financien iets meer dan 7 miljard euro kosten. U verkoopt gebakken lucht!

U heeft geen echte hervorming op de rails gezet om de inkomsten uit arbeid van de kwetsbaarsten en de middenklasse veilig te stellen. U heeft tegen uw belofte in geen

avez annoncé et que vient de dire le chef de groupe de la N-VA! Vous n'êtes peut-être plus d'accord entre vous? Je viens d'entendre le chef de groupe de la N-VA parler de 100 euros pour tous les revenus et cette mesure coûtera sept milliards selon le Conseil supérieur des Finances.

Bien sûr, vous allez réajuster le montant suivant la réalité. Vous nous vendez des illusions! Vous n'avez engagé aucune vraie réforme fiscale pour préserver les revenus du travail des plus faibles et des classes moyennes. Vous n'avez pas eu la volonté de mettre à plat les niches fiscales qui sont aujourd'hui contre-productives pour enfin revoir la réalité de la progressivité de l'impôt sur les revenus du travail, en supprimant un certain nombre de tranches d'imposition de manière significative. Cela faisait partie de votre programme mais vous ne l'exécutez pas dans votre accord de majorité!

Pas plus que vous n'engagez de réforme sur l'impôt des sociétés au profit des PME qui sont les vraies créatrices d'emplois dans ce pays!

De même, vous n'engagez pas de véritable réflexion sur la TVA, dont on sait très bien qu'elle n'a pas d'effet redistributif. Elle est devenue, dans ce pays, un yo-yo permanent d'ajustement budgétaire. C'est un mauvais choix, ce n'est pas ainsi qu'on mène une véritable réforme fiscale.

En somme, vous étiez pressé de partir en vacances et vous nous vendez le sable que vous allez remuer dans quelques jours!

03.06 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijne heren en dames ministers, beste collega's, wij moeten het opnieuw zeggen, deze regering is hard voor de gezinnen en zeer zacht voor de vermogenden. Het spijt mij, dit zal wel weer afgedaan worden als een platitude, maar jammer genoeg bewijzen de tabellen die wij uiteindelijk gekregen hebben het nog meer.

Collega's, vanochtend heeft men de btw verhoogd. Men noemt dat nu geen verhoging. Ik weet niet hoe u dat noemt, mijnheer Vuye, maar van 6 % naar 21 % is volgens mij een verhoging. Vanavond zullen wij stemmen over het pensioen op 67 jaar. En morgen gaan wij een cadeau geven aan de diamantairs.

Van de verkiezingsbeloften die elke partij hier gedaan heeft, is er één gehouden.

De verlaging van de btw: er zou geen verhoging zijn, de voorzitter van de N-VA zei vorige week nog dat er geen verhoging zou komen van de btw. Een gebroken verkiezingsbelofte.

Ook inzake de pensioenen zien we een gebroken verkiezingsbelofte.

De vermogenden gaan daarentegen weinig tot niets bijdragen; integendeel, ze worden nog voor een stukje gecompenseerd.

Laten wij eens kijken naar de cijfers.

De btw-verhoging zal 700 miljoen euro kosten aan de gezinnen, maar men zal dit compenseren met 100 euro per maand. Als wij de cijfers bekijken en vanochtend naar de persconferentie luisterden, is

eind willen maken aan de contra-productieve fiscale achterpoortjes om zo de progressiviteit van de belasting op de inkomsten uit arbeid te herzien. U maakt evenmin werk van een hervorming van de vennootschapsbelasting ten gunste van de kmo's.

Er wordt evenmin nagedacht over de btw, waarvan geweten is dat ze geen herverdelend effect heeft. Ze jojoot voortdurend volgens de noden van de begrotingsaanpassing.

Men maakt de foute keuze, die niets te maken heeft met een belastinghervorming. U wilde dringend met vakantie en geheel in die sfeer hangen deze maatregelen aan elkaar als los zand!

03.06 Karin Temmerman (sp.a): D'aucuns estimeront à nouveau qu'il s'agit d'un cliché, mais les tableaux que nous avons reçus illustrent encore mieux qu'auparavant la stratégie du gouvernement, à savoir se montrer dur pour les ménages et très bienveillant envers les grandes fortunes. Ce matin, l'exécutif a augmenté la TVA de 6 à 21 %, ce soir, l'âge de la retraite passera à 67 ans et demain, les diamantaires recevront leur cadeau. Les promesses électorales ont ainsi été systématiquement passées au broyeur, d'autant qu'aucune contribution notable n'est prévue de la part des grandes fortunes.

La hausse de la TVA coûtera 700 millions d'euros aux ménages. Cette mesure serait compensée par une somme de 100 euros par mois. Un budget de 1,7 milliard a été affecté à cette initiative, alors que 5 milliards auraient été nécessaires pour offrir cette compensation à 4,5 millions de travailleurs. Comment le gouvernement y

daarvoor in 1,7 miljard voorzien. Als men iedereen die werkt 100 euro wil bijgeven, dan heeft men vijf miljard nodig: er zijn 4,5 miljoen werkenden, maal 100, maal 12, als men per jaar rekent. Mijnheer de eerste minister, hoe gaat u dit doen?

Het is reeds verbeterd. Deze ochtend heeft een van uw ministers reeds gezegd dat de regering nog niet goed weet hoe ze het gaat doen, ook inzake de personenbelasting. Dat is immers nadelig voor de Gewesten. Ook daarin blinkt u natuurlijk uit, heren van de N-VA: de regering legt de lasten bij de Gewesten. *Il faut le faire*.

U zult straks misschien uitleggen hoe u die 100 euro per maand gaat compenseren door de inkomsten van de btw.

Er is nog meer, collega's.

We hebben deze morgen ook vernomen dat dit uit de index wordt gehaald. Er is dus een tweede indexsprong, die we hier met deze begroting nog eens moeten slikken. Dit gebeurt opnieuw, collega's, ten nadele van de gezinnen en dan vooral ten nadele van de gezinnen met een laag inkomen, ten nadele van de eenoudergezinnen en ten nadele van de gepensioneerden.

Beste regering, de gepensioneerden hebt u al vergeten bij de eerste compensatie van de indexsprong, daar kwamen ze niet voor in aanmerking. Het tweede was de verhoging van het vakantiegeld, waardoor ze in een hogere schijf vielen. Dit zou gecompenseerd worden, maar ik vind het niet terug in de tabellen. Dat is een tweede zaak voor de pensioenen. Nu komt daar nog eens de btw op de elektriciteit bovenop. De compensatie, de 100 euro per maand, waar zal die komen? Mag ik u erop wijzen dat meer dan vijftig procent van de gepensioneerden momenteel geen belasting betaalt? Daar kan de compensatie niet zitten, maar de btw-verhoging zullen ze wel betalen.

Nog een tweede punt, collega's.

De btw-verhoging wordt onmiddellijk ingevoerd, in september, maar de compensatie zal op het einde van de legislatuur volgen, in 2018. Dat is helemaal onzeker.

Dan de vermogens, collega's.

Wie zegt dat daarvoor niets gebeurt, is verkeerd; dat moet ik toegeven. Er komt een belastingverlaging, want vanaf nu zal men de minwaarden op de aandelenverkoop kunnen aftrekken. In de plaats van een belasting op meerwaarden komt er nu een vermindering voor de minwaarden.

Waar is die *tax shift*, collega's van CD&V? U die na de grote betoging hebt gezegd dat er een compensatie zal moeten zijn, waar is de btw op de huurinkomsten? Die is er niet. Waar is de verhoging van de vermogensbelasting of de vermogenswinstbelasting? Die is er niet, collega's van CD&V. U hebt een schamele kaaimantaks en een schamele meerwaardebelasting als men binnen de zes maanden verkoopt. Collega's, u moet maar kijken wat daarmee gebeurt in de andere landen: er zal geen winst worden gemaakt, er zal wel verlies worden geleden. En het verlies, collega's, dat hebt u nu gecompenseerd. Er komt dus helemaal geen vermogensbelasting.

parviendra-t-il, sachant qu'un ministre a déjà déclaré ce matin que le gouvernement ne savait pas encore précisément comment il allait procéder?

De plus, cet élément sera retiré de l'index si bien qu'on va nous faire avaler un deuxième saut d'index au détriment des familles et des pensionnés. Les pensionnés ont déjà été défavorisés lors de la première compensation du saut d'index et à cause de l'augmentation du pécule de vacances. À cela vient s'ajouter aujourd'hui l'augmentation de la TVA sur l'électricité, qui ne pourra pas être compensée par le biais des impôts puisque la moitié des pensionnés ne paient pas d'impôts. De plus, l'augmentation prendra cours dès le mois de septembre alors que la compensation ne jouera qu'en 2018 dans le meilleur des cas.

Quant aux patrimoines, les moins-values sur la vente d'actions pourront dorénavant être déduites, ce qui est très différent d'une taxe sur les plus-values. Les collègues du CD&V pourraient-ils m'expliquer en quoi consiste exactement ce fameux glissement fiscal? Qu'en est-il de la compensation promise, de la TVA sur les revenus locatifs, de la majoration des charges sur les patrimoines et sur les gains patrimoniaux? La taxe Caïman et la pitoyable taxe sur les plus-values en cas de vente dans les six mois ne sont que des cache-misère.

L'impôt sur la fortune a donc bel et bien été enterré. Une année de gouvernement Michel coûte 679 euros aux ménages, mais 0 euro aux détenteurs de patrimoines mobiliers. Le scénario catastrophe annoncé par le président de la CSC, M. Leemans devient malheureusement réalité.

Ik zal afronden.

Wat betekent een jaar met deze regering? Een jaar met deze regering betekent 679 euro kosten voor de gezinnen en een last op vermogen van nul euro.

Ik kan alleen maar besluiten dat het horrorscenario dat de heer Leemans een tijdje geleden heeft voorspeld, collega's van CD&V, nu uitkomt.

03.07 **Benoît Dispa** (cdH): Monsieur le président, mesdames et messieurs les ministres, chers collègues, monsieur le premier ministre, vous êtes en passe d'entrer dans l'histoire comme l'homme politique qui "twitte" plus vite que son ombre, puisqu'au sortir de chaque négociation nocturne, vous vous empressez – finalement, c'est assez légitime – d'afficher une satisfaction à l'examen des résultats de ces négociations. Le problème, c'est que nous avons appris à nous méfier du résultat de vos négociations et que nous demandons à voir.

On se souvient en effet du précédent conclave budgétaire, lorsque vous êtes sorti heureux de pouvoir appeler les Régions à davantage de responsabilité, en leur intimant l'ordre d'assumer désormais une charge complémentaire dans le cadre de l'IPP régional avant de faire, quelques mois plus tard, une piteuse marche arrière, en reconnaissant qu'il y avait des erreurs de calcul. Au sortir de la négociation européenne, vous avez aussi été le premier à annoncer qu'il y avait un accord, avant de constater, quelques heures ou quelques jours plus tard, que la plupart des économistes mettaient en doute les avantages de cet accord: irréalisme des prévisions en matière de privatisation, effet récessif des mesures d'austérité, aucune mesure sur la dette. Là aussi, les attentes n'étaient pas satisfaites.

Aujourd'hui, au sujet de cet accord sur le *tax shift*, je crains que ce soit un peu la même chose et qu'au départ d'une annonce dont vous vous réjouissez, il y ait lieu, au contraire, de s'inquiéter d'un certain nombre d'effets pervers. Je voudrais d'abord être nuancé et dire que la réduction des charges sur le travail, c'était une nécessité et c'est une bonne chose. Je ne suis donc pas dans l'outrance. Je ne considère pas que c'est un cadeau aux entreprises. C'est de l'oxygène pour les entreprises et c'est une bonne chose.

Cela dit, j'ai néanmoins quelques questions. Sur l'ampleur d'abord, vous annoncez 7,2 milliards d'euros, montant dans lequel vous recyclez près de 1 895 millions d'euros sur l'exercice 2015 et vous reportez 2 milliards d'euros de cette masse budgétaire à 2018. Quand on sait que, déjà en 2015, vous naviguez à vue sur le plan budgétaire, on a quelques inquiétudes quant au réalisme des prévisions pour 2018. Quel sera en outre l'impact sur le financement de la sécurité sociale? Vous pouvez considérer que cet allègement des charges sur le travail risque d'avoir un impact. Je voulais vous poser la question mais, au vu des tableaux que vous nous avez communiqués, je crains que la question ne se pose plus. On a maintenant, sur la période, plus de 1,7 milliard d'euros d'économies sur les dépenses sociales. On constate, au vu des chiffres que vous nous communiquez, que cet effort sur les charges du travail va nécessairement se traduire par des

03.07 **Benoît Dispa** (cdH): Mijnheer de eerste minister, u bent wellicht de politicus die zijn tevredenheid sneller twittert dan zijn schaduw, maar wij hebben geleerd het resultaat van uw onderhandelingen te wantrouwen.

Na het vorige begrotingsconclaf vroeg u de Gewesten extra lasten op zich te nemen in het kader van de gewestelijke personenbelasting, maar later bleek dat er een rekenfout in het spel was. Na de Europese onderhandelingen was u de eerste om bekend te maken dat er een akkoord was, maar de economen stelden de voordelen daarvan al snel ter discussie. Ook in dit geval bent u al te tevreden over het goede nieuws, terwijl u zich zorgen zou moeten maken over een aantal ongewenste effecten.

Het klopt dat de lasten op arbeid naar beneden moesten. Met de belastingverschuiving zou een bedrag van 7,2 miljard euro gemoeid zijn, waarvan 1,9 miljard gerecycleerd wordt in 2015 en 2 miljard wordt uitgesteld tot 2018. Hoe staat het met de impact op de financiering van de sociale zekerheid? We zitten nu al aan 1,7 miljard besparingen op de sociale uitgaven. De inspanning die nu wordt gedaan om de lasten op arbeid te verminderen, zal gepaard gaan met extra besnoeiingen van de socialezekerheidsbegroting.

Ook de gebruikers van de openbare diensten beleven zware tijden. U kondigt aan dat u de werking van de overheidsdiensten

coupes supplémentaires dans le budget social, dans le budget de la sécurité sociale.

Suivant quelles modalités sera mise en œuvre la réduction des charges sur le travail? S'agit-il d'une mesure linéaire, au risque de s'exposer à un certain nombre d'effets d'aubaine puisque tous les secteurs n'ont peut-être pas besoin dans la même proportion de cette réduction des charges sur le travail.

Vous dites rechercher la création d'emplois, mais une approche plus ciblée sur certains secteurs gros pourvoyeurs de main-d'œuvre, sur certaines catégories d'employeurs ou d'employés aurait, sans doute, eu un effet additionnel sur la création d'emplois.

Finalement, le dispositif que vous nous proposez m'amène à penser que la vérité est dure pour les consommateurs, les ménages, les familles.

Vous vous flattez de créer 100 euros de pouvoir d'achat supplémentaire, mais chacun sait que cette création de pouvoir d'achat est complètement "mangée" par la hausse de la TVA sur l'électricité. L'organisation de défense des consommateurs Test-Achats annonce un surcoût de 110 euros par an. Ce que vous donnez d'une main, vous le reprenez de l'autre.

En outre, avec votre majorité, il vaut mieux détenir des diamants plutôt que de devoir se procurer un chauffage électrique d'appoint. Pourtant, l'électricité est un bien de première nécessité, et la hausse de la TVA à laquelle elle est soumise vient s'ajouter aux effets pervers des mesures que vous avez déjà prises en matière de taxation, notamment de la distribution de l'énergie.

Par ailleurs, vous vous en prenez une nouvelle fois aux ménages, aux consommateurs, aux travailleurs en augmentant les accises sur le diesel. Avec votre majorité, il est préférable de bénéficier d'une voiture de société que d'être un travailleur obligé d'utiliser sa voiture, faute de pouvoir emprunter les transports en commun pour se rendre au travail. Je pense ici, en particulier, aux habitants des zones rurales.

L'heure de vérité est dure pour les consommateurs, les ménages, les familles. Elle est dure aussi pour les bénéficiaires des services publics. Vous camouflez les économies supplémentaires sous des appellations qui enjolivent quelque peu la situation. Vous annoncez un meilleur fonctionnement des services de l'État avec, à la clé, 550 millions d'économies.

Il faut être sérieux! Si des économies doivent être faites au niveau du train de vie de l'État, pour reprendre votre formule, il faut nous faire savoir dans quels départements vous allez pouvoir faire les économies dont question. Allez-vous exonérer les départements de l'Intérieur, de la Justice, des Finances, de la Défense, de la Mobilité? Si tel n'est pas le cas, vous allez nécessairement, à travers ces mesures d'économie, soi-disant au niveau du train de vie de l'État, impacter la population.

Enfin, monsieur le premier ministre, il y a des cibles qui ne sont pas atteintes. Ainsi, pour ce qui concerne la lutte contre la fraude fiscale, on aurait pu penser que, dans le cadre du *tax shift*, il y aurait une

zal verbeteren en in één adem zegt u dat er 550 miljoen euro zal moeten worden bespaard. Laten we ernstig blijven: als de levensstandaard van de Staat moet worden bijgesteld, moet u meedelen welke departementen zullen worden getroffen.

Sommige doelstellingen worden niet gehaald. Zo worden er in 2015 en 2016 geen inkomsten uit de strijd tegen de fiscale fraude verwacht. Voor 2017 is er dan weer voorzien in een 'regularisatie' die 250 miljoen euro moet opbrengen. Is dat een manier om aan de fraudeurs te kennen te geven dat ze een aantal frauduleuze feiten waartegen er geen enkele maatregel wordt genomen, achteraf zullen kunnen regulariseren?

De opbrengst van de aanpak van speculatie – die de CD&V zo na aan het hart lag – over de hele periode bedraagt 28 miljoen. Dat is verwaarloosbaar en bijlange na niet het bedrag waarop wordt gerekend dankzij de vermelde btw op sociale huisvesting en scholen. Ik begrijp een en ander echter niet goed.

Dit is een gemiste kans. Wat de aanpak van de fiscale fraude betreft, de bestrijding van speculatie, wordt er vooral gebruikgemaakt van schijnmanoeuvres: geen woord over de vennootschapsbelasting, geen woord over de notionele-interestaf trek! U hoopte dat de hervormingen het vertrouwen zouden herstellen, maar deze hervorming zal het veeleer het wantrouwen voeden.

mobilisation des moyens en la matière. Mais force est de constater qu'à ce niveau, on peut vous attribuer un double zéro. Je me réfère ici au tableau que vous nous avez communiqué. Ainsi, pour 2015 et pour 2016, on ne prévoit aucun rendement résultant de la lutte contre la fraude fiscale. En revanche, en 2017, on voit apparaître une ligne de régularisation fiscale avec un rendement de 250 millions d'euros.

Le message adressé aux fraudeurs est-il: "Patiencez quelque peu! Une opération de régularisation fiscale s'annonce et on pourra ainsi blanchir un certain nombre de faits de fraude qui se sont accumulés et contre lesquels, par ailleurs, on ne prend pas de mesures"?

La spéculation étant un des leitmotivs du CD&V, il fallait absolument des mesures pour lutter contre celle-ci. Toujours sur la base de votre tableau, monsieur le premier ministre, je constate que le rendement sur toute la période s'élève à 28 millions d'euros. Tel est le rendement de la lutte contre la spéculation! C'est dérisoire et même moins que ce que vous escomptez d'une ligne intitulée "TVA sur les logements sociaux et les écoles", que j'ai peut-être de la difficulté à interpréter. Mais on voit apparaître un rendement de 30 millions d'euros. J'espère que vous nous apporterez une explication.

Mais *a priori*, il y a de quoi s'inquiéter, en tout cas de quoi considérer que, par rapport aux attentes du monde de la démocratie chrétienne, le compte n'y est pas. En réalité, ce rendez-vous est un rendez-vous manqué. Je n'oserais pas dire que cette heure de vérité, c'est l'heure du mensonge, mais en matière de lutte contre la fraude fiscale, contre la spéculation, c'est l'heure des faux-semblants: rien sur l'impôt des sociétés! Rien sur les intérêts notionnels! Vous espériez réformer pour restaurer la confiance, mais cette réforme n'est qu'un rendez-vous manqué qui accentuera la défiance!

03.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, collega's, uiteraard is het een goede zaak dat er eindelijk duidelijkheid is. Het gefleem op de persconferentie was een welgekomen afwisseling van het gekibbel en geruzie van de afgelopen tijd. Onze fractie heeft mee gepleit voor een verlaging van de lasten op arbeid. Dat is een goede zaak.

Als wij evenwel de volledige oefening maken, dan kunnen wij niet anders dan vaststellen dat de beloofde vereenvoudiging, de beloofde vergroening, de beloofde operatie rechtvaardigheid, mijnheer Peeters, uitblijft. Wat u aan de ene kant neemt, geeft u aan de andere kant. U neemt het zelfs eerder dan dat u het teruggeeft. De besparingen zijn nog voor dit jaar. De lastenverlaging komt pas in 2016.

Ten eerste, ambitie. U zou ambitieus zijn. Eindelijk een regering zonder socialisten! Ambitieniveau: 3,7 miljard euro. De heer Reynders heeft over 5 miljard gesproken, anderen over 7 miljard, sommigen zelfs over 10 miljard. De tweede fase van de fiscale shift leidt dus tot 3,7 miljard euro. (*Minister Reynders komt tussen zonder microfoon*)

Mijnheer Reynders, dus uw persconferentie van een tijdje geleden ging over het globale plaatje, over de tweede fase.

Er is een beperkt ambitieniveau. Ik begrijp dat het vervelend is. Anders zou u niet reageren. Ik beschouw het als een compliment.

03.08 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Nous sommes bien sûr heureux que la situation soit enfin claire. Les flatteries entendues lors de la conférence de presse nous changeaient agréablement des chamailleries habituelles. L'abaissement des charges constitue également une bonne nouvelle. En revanche, nous n'avons pas assisté à la mise en place d'une fiscalité plus simple, plus verte et plus juste. Le gouvernement prend d'un côté ce qu'il donne de l'autre. Il prend d'ailleurs davantage qu'il ne rend: les économies sont planifiées pour cette année, tandis que l'abaissement des charges n'interviendra qu'en 2016.

Ce gouvernement sans socialistes allait enfin montrer de l'ambition. La deuxième phase du *tax shift* se limitera en définitive à 3,7 milliards d'euros.

Ten tweede, de fiscale koterij blijft overeind. Er zijn nog altijd allerlei uitzonderingen en aftrekposten. Nog altijd zal kmo Janssens en Peeters evenveel vennootschapsbelastingen betalen. Nog altijd heeft men een batterij advocaten en boekhouders nodig om in dit land belastingen te betalen. Op dat vlak zijn er geen stappen vooruit.

Ten derde, de taboes van Antwerpen blijven overeind. Rationeel gezien weten we dat er iets moet gebeuren aan de bedrijfswagens. Files en fijn stof subsidiëren gaan we niet doen. We stellen vast dat er niet wordt geraakt aan de 4 miljard euro fiscale steun aan de bedrijfswagens. Er is geen vergroening.

Ten vierde, ik kan niet anders dan naar u kijken, mijnheer Beke. In de tabellen die we vandaag hebben gevraagd, heb ik gezocht naar de eerlijke bijdrage van de grootste vermogens. U hebt daar campagne voor gevoerd. Ik heb ze niet gevonden. Mijnheer Van Rompuy, ik heb wel een speculatietaks gevonden voor 28 miljoen euro. Net niet na de komma.

Uw CD&V-jongeren hebben het vandaag over een schaamlapje.

Mijnheer Van Rompuy, u bent nog jongerenvoorzitter geweest. Toen had u haar op uw tanden. Hebt u vandaag ook de moed om op te werpen dat u het akkoord niet aanvaardt en dat 28 miljoen euro onvoldoende is? Mijnheer Van Rompuy, hebt u die moed vandaag?

Ik richt mij tot de heer Peeters.

Wat wij ook zien, zijn besparingen in de sociale zekerheid ten bedrage van 1,7 miljard euro. Die besparingen zijn bangelijk concreet en beslaan een hele pagina. Gehandicapten, werklozen en gepensioneerden moeten 1,7 miljard euro besparen. Dat staat in de tabel die wij hebben gevraagd en gekregen.

Collega's, er komen meer besparingen op de departementen van de heer Peeters dan er bijdragen van de vermogens worden gevraagd. Dat is de grote *tax shift* van de heer Peeters: meer besparingen op zijn eigen departementen, voor de mensen die het moeilijk hebben, dan bijdragen van de grote vermogens.

Ik concludeer. Ik heb immers weinig tijd. Het verhaal is niet ten einde. De CD&V-collega's zullen een nieuwe kans krijgen. Er is een maatschappelijke meerderheid en er is een politieke meerderheid hier in het Parlement voor een eerlijke bijdrage van de grootste vermogens.

Mijnheer Peeters, indien uw partij een ruggengraat ontwikkelt, dan komt die vermogensbijdrage er. Wij zullen blijven strijden en ons blijven inzetten met voorstellen en alternatieven, tot alle taboes sneuvelen. Ons land verdient dat.

03.09 Denis Ducarme (MR): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, je m'adresserai d'abord à Mme Onkelinx. Vous ne nous surprenez plus du tout avec votre jeu de colin-maillard, la théorie du complot et "l'été meurtrier". Avez-vous fini d'être autant caricaturale? Un peu de nuance et de critique objective enrichirait le débat plutôt que de prendre à chaque fois la tribune d'assaut pour nous tenir des propos qui flirtent souvent avec l'insulte.

Le bric-à-brac fiscal est maintenu, avec toutes sortes d'exceptions et de postes déductibles et un impôt des sociétés inchangé.

Les tabous anversois en sortent également indemnes, au même titre que les 4 milliards d'euros de soutien fiscal aux voitures de société.

J'ai cherché en vain dans les tableaux la contribution équitable des plus grandes fortunes qui figurait parmi les thèmes de la campagne électorale du CD&V. J'ai néanmoins trouvé une taxe sur les opérations spéculatives dont le produit est estimé à 28 millions d'euros. Les jeunes CD&V la qualifient aujourd'hui de cache-misère. M. Van Rompuy, aurez-vous aujourd'hui encore le courage de dénoncer l'insuffisance d'une telle mesure?

Nous constatons également qu'1,7 milliard d'euros d'économies sont annoncés dans la sécurité sociale. Cette somme sera économisée sur le dos des handicapés, des chômeurs et des pensionnés. Un effort largement supérieur à celui exigé de la part des détenteurs de patrimoines mobiliers.

Mais ce n'est pas terminé. Le CD&V aura une autre chance. Une majorité de la population et du monde politique est en effet favorable à une contribution équitable des plus grandes fortunes. Si le CD&V cesse de ramper devant la N-VA, l'impôt sur la fortune deviendra réalité. Nous poursuivrons ce combat, jusqu'à ce que tous les tabous s'écroulent. Notre pays le mérite.

03.09 Denis Ducarme (MR): Mevrouw Onkelinx, kunt u ermee ophouden alles op die manier uit te vergroten? Terwijl u ongenuanceerd kritiek spuit, handelen wij en stellen een belastinghervorming ten bedrage van 7 miljard voor. Dit

Vous n'avez pas fait ce virage fiscal que vous appeliez de vos vœux auparavant! Nous avons fait sept milliards de virage fiscal. Bien sûr, nous ne nous attendions pas à une approbation béate de votre part, mais nous attendons au minimum de la nuance dans vos critiques.

Aujourd'hui, cette équipe gouvernementale a fait la démonstration, en s'engageant dans le cadre de l'accord de gouvernement, à travers ce virage fiscal, que le travail pourra être mieux récompensé.

Monsieur le premier ministre, vous avez communiqué votre volonté en termes de timing de présenter le virage fiscal avant la trêve estivale. Cela nous permet de tenir un premier échange sur des mesures au sujet desquelles je souligne la transparence de ce gouvernement. Nous avons pu bénéficier de tableaux. Ils ont été mis à la disposition de l'ensemble des parlementaires afin que le débat puisse s'appuyer concrètement sur ces mesures décidées la nuit dernière.

Ces mesures et la volonté du gouvernement engagent une réforme fiscale qui entend mieux épauler le travail. Nous rendons à ceux qui travaillent un peu du fruit de leur action.

C'est ce qui nous anime dans cette majorité. En effet, en encourageant et en récompensant mieux le travail, c'est ainsi que naturellement nous garantirons, nous l'avons dit, la survie de notre sécurité sociale. La sauvegarde de nos emplois existants, la création de nouveaux emplois garantissent aussi les richesses partagées, les richesses collectives.

J'entends un certain nombre de critiques: dès le matin, on jette du vitriol au visage de cette majorité. On crache dans la soupe avant même de l'avoir goûtée. Alors que vous n'aviez même pas encore les tableaux, vous avez envoyé vos 'terminators' jeter du vitriol à la tête de cette majorité. Vous auriez pu attendre de connaître les chiffres. J'espère que ce débat qui devra se prolonger en commission du Budget et des Finances se fera dans la sérénité, sur le fond et sans échange d'insultes!

Un certain nombre de points devront être rectifiés. Évitions dans ce parlement de nous enfoncer dans l'erreur. Monsieur Dispa, franchement, vous avez vu les données en conférence de presse. Vous nous dites que la hausse de la TVA mangerait finalement cet engagement de cent euros. Cent euros en plus par mois, monsieur Maingain, pour les bas et les moyens salaires! Pour ce qui concerne la hausse de la TVA sur l'électricité, c'est cent euros par an. Donc il y a un facteur douze dont il faut tenir compte, ce qui constitue une différence importante. Cela vous a échappé, comme cela a échappé à M. Maingain. Cela contredit aussi une autre caricature, celle de Mme Temmerman qui disait que ce gouvernement défend les nantis. Non! C'est cent euros en plus par mois pour les bas et les moyens revenus! Voilà notre priorité!

Cette équipe, cette majorité, c'est une équipe d'intérêt général. C'est une équipe qui entend relever le défi pour chacun en termes de travail mieux récompensé. C'est une équipe qui veut également aider nos entreprises à rattraper ce handicap de compétitivité.

Nous ne faisons là que suivre un certain nombre de conseils donnés

regeringsteam gaat voor een betere beloning van arbeid in dit land.

Mijnheer de eerste minister, het was uw bedoeling deze belastingverschuiving nog voor het zomerreces voor te stellen we zijn dus niet enkel tevreden over de inhoud, maar ook over de timing. Bovendien bezorgt u alle nodige informatie om een concreet debat mogelijk te maken, en ook die transparantie stemt ons tevreden.

De bedoeling van deze belastinghervorming is arbeid beter te steunen en te belonen. Dat is de drijfveer van deze meerderheid en dankzij dat beleid kan ze de sociale zekerheid vrijwaren en gedeelde rijkdom creëren.

In plaats van vanmorgen al vitriool te spuien aan het adres van de meerderheid, had u kunnen wachten op de tabellen om een opbouwend debat te voeren.

Er moeten een aantal fouten worden rechtgezet. Mijnheer Dispa, u zegt dat de verhoging van de btw op elektriciteit de beloofde 100 euro extra per maand voor de lage en de middeninkomens zal tenietdoen. De btw-verhoging zou echter 100 euro op jaarbasis bedragen!

Nog zo'n karikatuur: mevrouw Temmerman die zegt dat deze regering alleen de rijken dient. Welnee: het zijn de lage en de middeninkomens die 100 euro meer zullen overhouden!

Deze regeringsploeg zet zich in voor het algemeen belang. Ze wil onze economie helpen redden.

Deze regeringsploeg engageert zich in het kader van het begrotingsevenwicht. We zullen immers geen collectieve rijkdom creëren door boven onze stand te leven. Ook die doelstelling wordt gehaald.

par la Commission européenne, par l'OCDE, par le FMI. Parce que, oui, c'est en diminuant les charges sur le travail que nous pourrions rencontrer cet objectif de richesse collective. C'est bien cela qui nous anime.

Je terminerai par un autre aspect de l'accord de cette nuit. Cette équipe s'engage dans le cadre du respect de l'équilibre budgétaire à l'horizon 2018. Nous ne créerons pas davantage de richesse collective en continuant à vivre au-dessus de nos moyens. Là encore, l'objectif est atteint. Là encore, les engagements de cette équipe – parce qu'il y a un sens de l'équipe dans cette majorité qui vous écœure un peu –, de ce gouvernement, tant sur le fond que sur le timing, sont rencontrés. Merci à cette équipe de poursuivre en ce sens!

03.10 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, CD&V is naar de kiezer gestapt met economische groei en sociale vooruitgang. De *tax shift* was een onderdeel daarvan. Dat was onze leidraad bij de regeringsonderhandelingen. Dat is ook de reden waarom de *tax shift* in het regeerakkoord staat. Wij hebben nadien gepleit voor een bijkomende *tax shift*, niet zomaar, maar om de competitiviteit van onze bedrijven te versterken, om in ons land meer jobs te realiseren en om meer rechtvaardigheid te bewerkstelligen.

Ik weet het, collega's, er was veel scepsis bij de oppositie: "Er zal niets van komen." Er was, ik geef het toe, zelfs scepsis bij de meerderheid, tot de laatste dagen toe. Mijnheer de eerste minister, u hebt hier, in dit Parlement, beloftes gedaan aan de sociale partners. U hebt woord gehouden. De *tax shift* is een feit.

Collega's, waarop moet een *tax shift* gebaseerd zijn? Uiteraard op meer jobs, door lastenverlagingen op arbeid. Gisteren las ik in een Vlaamse krant dat het aantal mensen die hun job verliezen door ontslag vermindert en dat het aantal vacatures stijgt. Ik kan alleen maar één vaststelling doen, namelijk dat de loonlastenverlagingen van de vorige regering en de huidige regering effect beginnen te krijgen. Wij gaan door op die weg, ook voor de *social profit*.

Gerennommeerde internationale instellingen vragen milieumaatregelen in het kader van de *tax shift*. Die komen er ook. Uit de tabellen blijkt dat er meer dan 900 miljoen euro aan maatregelen op het vlak van milieu komt. Voor sommigen zal dat misschien te weinig ambitieus zijn, maar dit is dus ook een groene *tax shift*.

Collega's, mag ik u nog eens herinneren aan wat in de vorige legislatuur gebeurd is? Wij hadden onze twijfels omtrent de btw-verlaging op elektriciteit. Wij hebben daarover toen ook binnen de meerderheid gedebatteerd.

Wij hebben dat compromis ook aanvaard. Maar wij hadden onze twijfels. Welnu, als we de cijfers van vandaag bekijken, dan blijkt dat die twijfels terecht waren. Wij compenseren dat voor hen die het lastig hebben en voor hen die werken, voor de laagste inkomens en voor de middeninkomens. Wat is daar asociaal aan?

Wij vroegen inspanningen voor hen die een groot vermogen hebben. Wij vroegen taksen voor vermogenswinsten. Daar hebben we wel

Ik wil deze regeringsploeg dan ook bedanken!

03.10 Servais Verherstraeten (CD&V): Notre programme électoral était axé sur la croissance économique et le progrès social. Voilà pourquoi le glissement fiscal a été intégré à l'accord de gouvernement. Ensuite, nous avons plaidé en faveur d'un *tax shift* supplémentaire. Nous nous sommes heurtés à beaucoup de scepticisme de la part de l'opposition et même de la majorité, mais le premier ministre a tenu parole.

Étant donné que le nombre de licenciements diminue et que le nombre d'emplois augmente, il est clair que les réductions des charges salariales opérées par le gouvernement actuel et le précédent portent leurs fruits.

Ce n'est peut-être pas suffisant pour certains, mais avec plus de 900 millions d'euros de mesures environnementales, le glissement fiscal est également écologique. Nous avons des doutes fondés quant à la baisse de la TVA, mais nous avons accepté le compromis. Il n'est pas antisocial puisque nous compensons à présent l'augmentation pour les faibles et moyens revenus. En outre, jamais une majorité n'avait encore imposé autant de taxes aux grosses fortunes.

Ce *tax shift* équilibré offre des perspectives aux employeurs comme aux travailleurs et combine donc la croissance écono-

resultaat gehaald. Voor sommigen, collega's, zal het nooit genoeg zijn. Als we de optelsom maken van alle maatregelen die eigenlijk vermogenden belasten, dan zeg ik u dat een meerderheid nog nooit zoveel taksen opgelegd heeft aan vermogenden en op vermogenswinsten. Dat is de realiteit.

Collega's, dit is een evenwichtige *tax shift* die perspectief biedt. Hij biedt perspectief aan de werknemers, aan hen die een job hebben om die job te behouden en aan hen die er geen hebben om er één te krijgen. Wie inspanningen doet, wordt beloond met koopkracht.

Dit is ook een *tax shift* die perspectief biedt aan de werkgevers om hun concurrentiekracht in de wereld van vandaag te vergroten. Deze *tax shift* combineert economische groei met sociale vooruitgang. Dat was ons uitgangspunt, dat is het nog steeds en dat zal het ook blijven.

03.11 Patrick Dewael (Open Vld): Mijnheer de voorzitter, premier, collega's, als ik zo naar de gezichten kijk van sommige leden van de oppositie, dan denk ik dat de citroenen zuur smaken. U moet daar niet zoveel in bijten, want dat bekomt u niet goed. Het is als het ware het symbool van de oppositie geworden. Ik zou zeggen: giet er nog een scheutje azijn bovenop, als ik sommigen beluister.

Mijnheer de eerste minister, ik richt mij vandaag tot u namens mijn fractie. Ik wil u heel duidelijk zeggen dat wij dit een heel goed en heel evenwichtig akkoord vinden, ten eerste omwille van de begroting. De begroting zit op koers en blijft op koers. U hebt inspanningen gedaan en maatregelen genomen om de begroting van 2015 op koers te houden. U hebt de krachtlijnen van de begroting voor 2016 vastgelegd. Ik vind dat een prestatie van formaat omdat u die begrotingsoefening hebt losgekoppeld van de fiscale hervorming. Die begrotingsoefening is voornamelijk gebaseerd op structurele inspanningen. Wat moet een overheid doen, wat moet een overheid niet doen en hoe kunnen we ervoor zorgen dat een overheid meer efficiënt wordt? Dat is de uitdaging in deze begrotingsoefening. Ik heb tijden meegemaakt waarin we in oktober een race tegen de tijd moesten lopen om tijdig een begroting ingediend te krijgen om door de Europese Unie gedelibereerd te kunnen worden. Ik zeg u, als de regering erin slaagt om op 23 juli de krachtlijnen voor de begroting van volgend jaar vast te leggen, dan is dat een sterk en heel vertrouwenwekkend signaal.

Ik zou in tweede instantie willen wijzen op wat voor ons de inzet was van die hele fiscale hervorming. Het gaat immers om meer dan een shift, het gaat over een fiscale hervorming. Het gaat erom hoe we met fiscale maatregelen onze economie kunnen stimuleren. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de prille economische groei die we kennen in de komende maanden en jaren een boost kan krijgen? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat mensen die niet te veel verdienen maar te veel kosten, netto meer overhouden? Hoe kunnen we van die paradox af geraken, hoe kunnen we ervoor zorgen dat de brutoloonkosten naar beneden gaan maar dat de mensen netto meer overhouden? Dat is voor ons de inzet van die fiscale hervorming.

Daarvoor verschuiven wij belastingen voor een totaalbedrag van 7 miljard euro, als u de twee shiften bij elkaar brengt. Dat gebeurt op een manier zodat de koopkracht van de mensen er niet op achteruitgaat. Integendeel, wie het geheel van de maatregelen bekijkt,

mique au progrès social, notre point de départ.

03.11 Patrick Dewael (Open Vld): Mon groupe trouve cet accord sérieux et équilibré. Maintenir le cap du budget 2015 tout en fixant les lignes directrices de celui de 2016 relève en effet de la performance. Qui plus est, tout cela a pu être réalisé grâce à des mesures structurelles, indépendamment de la réforme fiscale. J'ai encore connu l'époque où nous devions, à la hâte, déposer un budget avant de demander l'aval de l'UE. Nous lançons donc aujourd'hui un signal fort et rassurant.

Outre cela, nous attachons une grande importance à la réforme fiscale. Comment pouvons-nous augmenter le salaire net des travailleurs tout en réduisant le coût du travail?

Nous opérons un glissement de taxes de 7 milliards d'euros de manière à augmenter le pouvoir d'achat de la population. Je répète à l'intention de l'opposition qui s'inquiéterait au sujet du pouvoir d'achat que l'enveloppe bien-être sera octroyée pour la première fois à 100 %, et qu'elle sera encore accordée les années suivantes. Ce gouvernement a donc un cœur!

La suppression du taux de 30 % et le bonus à l'emploi de 100 euros par mois constituent un signal extrêmement fort. Les employeurs sortent également gagnants puis-

ziet dat we netto meer overhouden. De koopkracht gaat erop vooruit. Dat is voor een economie levensbelangrijk.

Als de oppositie zich vandaag zorgen maakt over die koopkracht, dan herhaal ik dat de welvaartsenveloppe, die deze regering voor de eerste keer voor 100 % uitkeert, terwijl dat in het verleden maar voor 60 % was, geconsolideerd is, niet alleen voor volgend jaar, maar voor alle volgende begrotingsjaren binnen deze legislatuur. Deze regering heeft dus een hart, collega's! Zeg niet dat deze regering sociaal niet rechtvaardig zou zijn. Dat klopt niet.

We moeten inderdaad maatregelen nemen, zodat werkende mensen netto meer overhouden. Vandaar het grote belang van de afschaffing op termijn van het tarief van 30 %. We moeten ervoor zorgen dat mensen met lagere inkomens en middeninkomens via een versterking van de werkbonus maandelijks 100 euro per maand meer overhouden. Dat was de inzet van deze discussie. Wie durft te beweren dat deze 100 euro een bagatel zou zijn? Dit is een ongemeen sterk signaal, ook ten opzichte van de werkgevers. De mensen die werken en de mensen die werk geven zijn volgens mij de twee winnaars van dit akkoord. We maken de optie uit het regeerakkoord hard. De bijdrage van 32 à 33 % wordt op termijn op 25 % gebracht. Op die manier werken we de loonkostenhandicap ten overstaan van 1996 volledig weg.

Alle middelen om dat te financieren, om mensen meer te laten overhouden, om mensen die werk geven aan te moedigen om jobs te creëren, komen uit een verdedigbare en evenwichtige *tax shift*. Het gaat over ongezonde consumptie, over ecofiscaliteit en speculatie. Het zijn allemaal aanbevelingen die in de loop van de voorbije maanden en jaren aan ons land zijn overgemaakt door de Europese Unie, het IMF en de OESO. Dat zijn dus de winnaars van dit akkoord.

Ik heb vandaag tweets gelezen. Welke partij heeft het gehaald? Welke partij heeft gewonnen? Welke partij heeft verloren? De werkende mensen hebben gewonnen. De economie is de winnaar van dit akkoord. Uw regering is dat eveneens, mijnheer de eerste minister. De begroting is op koers. De fiscale hervorming is in uitvoering. Er is een herstructurering van de spoorwegen en van Justitie.

Mijnheer de eerste minister, ga verder met dit land te hervormen. U leidt ons land naar een mooiere toekomst. Daarvoor verdient u onze steun en onze achting.

03.12 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre du Budget, monsieur le premier ministre, il y a six mois, vous nous annoncez un *tax shift*, un virage fiscal, une réorientation. On allait voir ce qu'on allait voir! Aujourd'hui, tout est vu!

Nous avons reçu le tableau et les chiffres ont parlé. Aucun virage! Aucune réorientation! Parfois, nous constatons un approfondissement, un renforcement, mais pas de réorientation. Pourtant, monsieur Geens, vous l'appeliez de vos vœux! Vous disiez, lors d'une interview: "Je ne vois pas comment l'on pourrait encore réduire les dépenses publiques!"

Monsieur Peeters, vous disiez la même chose en décembre dernier:

que la réduction des cotisations patronales de 33 à 25 % résorbera le handicap salarial qui existait depuis 1996.

Ces mesures seront financées par un glissement fiscal équilibré qui s'attaque à la consommation de produits malsains et à la spéculation, et par des mesures d'écofiscalité.

Parmi les autres gagnants, citons l'économie et le gouvernement. Le premier ministre conduit notre pays vers un meilleur avenir. C'est pourquoi il mérite notre soutien et notre considération.

03.12 Jean-Marc Nollet (Ecolo-Groen): Zes maanden geleden beloofde u dat er een gedenkwaardige fiscale ommekeer zou komen. Vandaag stellen wij echter vast dat daar geen sprake van is.

In de tabel die wij hebben gekregen, zien we een daling van de overheidsuitgaven met 1,7 miljard in minder dan twee jaar tijd en een besparing op de sociale zekerheid van 1,7 miljard, en dat

"On ne peut plus toucher aux dépenses publiques!" Aujourd'hui, dans le tableau, 1,7 milliard de dépenses publiques en moins en deux ans.

Monsieur Beke: "Il n'y a plus d'économies à réaliser dans la sécurité sociale!" Aujourd'hui, le tableau nous apprend que, sur la législature, à partir de maintenant, 1,7 milliard d'économies seront réalisées au niveau de la sécurité sociale. Est-ce là votre *tax shift*? Est-ce cela que vous attendiez?

Monsieur Reynders, vous êtes venu ce matin en radio présenter, au nom du ministre du Budget, les éléments de l'accord. Remplacer les voitures de société par la hausse du salaire net, voilà qui allait constituer le *tax shift*! Rien! Aujourd'hui, rien n'a changé! Aucune réorientation en la matière! Pas de *tax shift* comme annoncé!

Oui, monsieur le président, c'est une occasion qui est ratée pour plus de justice fiscale, ratée pour une relance économique durable.

Je pense également aux navetteurs qui attendaient probablement un geste. Non! Les trois milliards d'économies à réaliser sur la législature sont aujourd'hui confirmés.

Je pense aux jeunes qui attendaient probablement aussi un signal. Le signal qu'ils reçoivent ne prend qu'une ligne dans le tableau: anticipation d'un an de la mesure de dégressivité du chômage pour les 22 à 25 ans. Est-ce cela votre *tax shift*? Une anticipation, un approfondissement? Bravo le CD&V! On pouvait espérer autre chose de votre part! On ne voit rien! On attendait un virage fiscal, on a un mirage fiscal!

03.13 Aldo Carcaci (PP): (...)

Le **président**: Non, monsieur Carcaci, ce n'est pas ce que nous avons convenu.

Het woord is aan de heer Penris. De heer Penris verzaakt aan zijn woord. Het woord is aan de eerste minister.

03.14 Aldo Carcaci (PP): (...)

Le **président**: Monsieur Carcaci, vous n'avez pas introduit de question.

03.15 Aldo Carcaci (PP): Monsieur le président, à 11 h 30, j'ai reçu un appel des services me disant que la séance des questions d'actualité était remplacée par un débat sur le *tax shift*!

03.15 Aldo Carcaci (PP): Ik werd er om half twaalf vanmorgen van verwittigd dat de actualiteitsvragen zouden worden vervangen door een debat over de *tax shift*.

Le **président**: Tout le monde s'est inscrit mais pas vous! Je suis vraiment désolé.

De **voorzitter**: Al de andere sprekers zijn ingeschreven, maar u niet. Het spijt me.

03.16 Charles Michel, premier ministre: Monsieur le président, chers collègues, ce moment est certainement un moment important depuis la mise en place de cette coalition gouvernementale à l'issue des élections. Ce gouvernement a décidé de démarrer, il y a neuf mois, un processus de réformes économiques et sociales avec une conviction, une conviction ancrée entre les quatre partis de la majorité.

03.16 Eerste minister **Charles Michel**: De regering heeft een proces ingezet van economische en sociale hervormingen, vanuit de overtuiging dat het ondersteunen van de economische activiteit en het creëren van jobs, jobs en jobs

La meilleure capacité de préserver nos protections sociales qui nous tiennent à cœur, de garantir le financement des pensions, de garantir le remboursement des soins de santé pour, malheureusement, ceux qui sont malades, passe par la capacité de soutenir l'activité économique dans les prochaines années et de créer beaucoup d'emplois supplémentaires.

La deuxième conviction de ce gouvernement est que cette capacité de créer des emplois ne va pas tomber du ciel. Elle ne va pas se réaliser s'il n'y a pas l'audace, le courage, la capacité de faire des choix et de prendre des responsabilités.

De laatste weken en maanden ben ik in naam van de regering het engagement aangegaan, tegenover de Kamer maar ook tegenover de sociale partners, om tegen de zomer met een fiscale hervorming te starten, met als eerste doel het nastreven van meer evenwicht alsook meer economische efficiëntie ter versterking van ons economisch model en dus voor de duurzaamheid van ons sociaal model.

Cet engagement que j'ai pris face au parlement et aux partenaires sociaux, avec le soutien de la majorité, est tenu et honoré. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité)*

Geachte collega's, wij zijn twee belangrijke engagementen aangegaan voor de toekomst; wij hebben twee belangrijke beslissingen genomen, in het bijzonder voor de jongste generatie.

Onze eerste beslissing is de sanering van de publieke financiën. Het zou gemakkelijk zijn om geen aandacht te schenken aan een evenwicht in 2018, maar dat is niet onze keuze. Onze keuze — dat is vandaag bevestigd — is om te gaan naar een evenwicht van het budget in 2018. Dat is immers de beste waarborg om geloofwaardig te zijn en te blijven voor onze investeerders, voor de mensen die vertrouwen hebben in ons land, voor degenen die onze economie willen steunen en versterken. Dat is de eerste duidelijke keuze die wij hebben gemaakt.

Wij hebben ervoor gekozen om te saneren, maar niet via de gemakkelijkste weg; niet via een verhoging van de fiscaliteit en evenmin via een verhoging van de inkomsten.

Notre choix a consisté à privilégier l'assainissement de notre budget, en tentant d'abord de mieux organiser la vie publique, l'autorité et les capacités du gouvernement et des administrations afin de remplir les missions destinées à la population. Il s'agit aussi de renforcer la bonne gouvernance et l'efficacité des services publics. C'est le devoir permanent et l'objectif sans cesse inachevé de ceux qui assument des responsabilités publiques et politiques.

Le premier point est donc réglé. Nous sommes dans la course. Le budget 2015 est sous contrôle. Et, pour la première fois depuis fort longtemps, au mois de juillet, un gouvernement dessine une trajectoire pour le budget de l'année suivante. Il y a de nombreuses années que ce n'était pas arrivé dans notre pays. *(Applaudissements nourris sur les bancs de la majorité)*

de beste manier is om de sociale bescherming te vrijwaren, en de financiering van de pensioenen en de terugbetaling van de gezondheidszorg te garanderen. Dat vereist moed, en verantwoordelijkheid.

Je me suis engagé au nom du gouvernement à lancer une réforme fiscale avant l'été. L'objectif est d'accroître l'efficacité économique pour renforcer notre modèle économique et dès lors aussi notre modèle social.

Die verbintenis wordt nagekomen. *(Applaus op de banken van de meerderheid)*

Nous avons pris deux décisions essentielles. La première est de procéder à l'assainissement des finances publiques. Nous entendons atteindre l'équilibre budgétaire en 2018, car c'est notre meilleur atout pour conserver notre crédibilité auprès des investisseurs. Nous avons opté pour un assainissement qui ne passe cependant pas par une hausse de la fiscalité.

We hebben voorrang gegeven aan de sanering van de begroting door een betere organisatie en een grotere efficiëntie van de openbare diensten. De begroting 2015 is onder controle en voor het eerst sinds lang is er vanaf juli een traject uitgestippeld voor de begroting van volgend jaar. *(Luid applaus van de meerderheid)*

Geachte collega's, de sanering is belangrijk, maar het is niet genoeg, wij moeten meer doen, wij moeten beter doen. Ons tweede engagement, naast de sanering, is de competitiviteit van onze bedrijven, van de grote bedrijven maar ook van de kleine en middelgrote ondernemingen. Dat is een sterke keuze, een sterk engagement.

J'ai le privilège de siéger comme parlementaire dans cette assemblée depuis de nombreuses années. Je sais que régulièrement, des responsables de tous les partis politiques, de la majorité comme de l'opposition, disent que nous avons un problème, le handicap salarial. C'est notre capacité à permettre aux personnes qui donnent du travail, par des réformes dans le domaine des coûts salariaux, d'atteindre l'objectif en termes de création d'emplois.

Pour la première fois depuis des années, une décision est prise, avec du courage, de la responsabilité, de l'ambition, pour parvenir dans un délai très court – quelques années – à supprimer le handicap salarial. Il s'agit tout simplement de créer les conditions pour que demain, embaucher soit plus encouragé, que la création d'emplois puisse être une réalité; parce que la création d'emplois, c'est la capacité de financer dans la durée nos protections sociales.

Je voudrais aussi vous indiquer que notre pays est un pays de petites et moyennes entreprises. Nous savons à quel point celles et ceux qui travaillent au quotidien dans les petites et moyennes entreprises jouent un rôle-clef dans la vie économique quotidienne, la prospérité, la capacité à assumer les besoins de la population, la capacité de développement et donc de solidarité de notre pays. Pour la première fois depuis fort longtemps, nous prenons des décisions.

Wij trekken 430 miljoen euro uit voor concrete beslissingen, voor jobcreatie en productieve investeringen in de kmo's. Ook dat is een duidelijke richting, een duidelijke keuze. Dat is het bewijs dat deze meerderheid, deze regering, in staat is te luisteren naar de verzuchtingen van de kmo's en concrete maatregelen en beslissingen te nemen. Hiermee wordt een sterk signaal gegeven.

Dat is niet alles. Wij zijn er ook van overtuigd dan in ons land de industrie een belangrijke rol speelt, dat technologie en de capaciteit om meer te investeren in innovatie cruciaal zijn voor de toekomst, voor de jobs van morgen en van overmorgen.

C'est pour cela que vous avez aussi vu, dans le tableau, la volonté de mettre en œuvre une mesure pour encourager les investissements technologiques, notamment dans le secteur industriel. C'est aussi pour cela que vous avez vu des mesures complémentaires pour renforcer l'attractivité du travail en équipe et du travail continu, et soutenir ainsi le tissu économique, éviter des destructions d'emplois et permettre des créations d'emplois supplémentaires.

Behalve de sanering, de competitiviteit en de concrete beslissingen is er ook de koopkracht. Wij assumeren inderdaad. Er is met onze tabellen en met onze beslissingen een duidelijke herverdeling en een nieuwe verdeling van de koopkracht. De focus is immers gelegd op

Assainir les finances, c'est important, mais cela ne suffit pas. C'est pourquoi nous avons pris comme deuxième engagement d'augmenter la compétitivité de l'ensemble de nos entreprises.

We kampen met een loonhandicap. Om dat probleem op te lossen, hebben we een maatregel genomen die de werkgevers moet aanmoedigen om mensen in dienst te nemen en banen te scheppen. Dat is een voorwaarde om onze sociale bescherming op lange termijn te kunnen blijven financieren.

We zijn een land van kmo's. Die bepalen mee het vermogen van ons land om zich te ontwikkelen en solidair te zijn.

Nous avons réservé 430 millions d'euros à l'adoption de mesures concrètes en faveur des PME, ce qui prouve que le gouvernement tient compte des revendications des PME.

Par ailleurs, nous sommes convaincus que l'industrie joue un rôle important dans ce pays et que la technologie et l'innovation sont cruciales pour les emplois de demain.

De tabel bevat een maatregel om technologische investeringen in de industriële sector aan te moedigen, en maatregelen om ploegenarbeid en continuarbeid aantrekkelijker te maken, teneinde de economie te ondersteunen en jobcreatie mogelijk te maken.

J'en viens au pouvoir d'achat. Les mesures que nous prenons se traduiront par une nouvelle répartition du pouvoir d'achat,

de lage lonen en op de middenlonen.

La priorité, c'est de faire en sorte que les salaires bas et les salaires moyens reçoivent en moyenne 100 euros nets par mois; un treizième mois supplémentaire pour les bas salaires. C'est de cela dont il s'agit. Est-ce là une petite décision? Est-ce une décision banale? Non, c'est un engagement clair qui appelle à mobiliser la confiance, à respecter et encourager le travail!

Collega's, het is een keuze voor een vermindering van de globale fiscale druk in ons land. Wij maken duidelijk een keuze voor de financiering van de competitiviteitsmaatregelen en van de koopkracht. Wij zijn er inderdaad van overtuigd dat wij vandaag moedig moeten zijn en dat wij vandaag onze verantwoordelijkheid moeten opnemen.

C'est vrai, nous faisons des choix en direction de la consommation d'électricité de manière très mesurée. Je veux rassurer ici d'une éventuelle imprécision dans la présentation du tableau. S'agissant des écoles et des logements sociaux, c'est de l'inverse dont il s'agit, puisque nous ouvrons une possibilité de dialogue avec l'Entité II pour envisager la capacité de doper les investissements par des baisses de TVA ou des élargissements des conditions d'accès à des TVA réduites pour le secteur du logement social, d'une part, et, d'autre part, pour le secteur des écoles.

Madame Onkelinx, si, grâce à une baisse de TVA, on augmente l'activité dans le secteur de la construction, on augmente les recettes!

Wij zullen inderdaad ook aan de ecofiscaliteit werken. Wij zullen ook op basis van de niet-arbeidsgebonden inkomsten werken.

Oui, nous faisons effectivement aussi des choix sur le capital mais des choix qui ont du sens sur le plan économique, des choix qui font en sorte, tout en mettant de l'équité dans le système fiscal, que l'on puisse soutenir la capacité de développer l'économie réelle et l'emploi qui y est lié.

Enfin, c'est aussi un engagement que nous avons pris, il y a plusieurs semaines, qui est confirmé aujourd'hui par la décision qui a été prise. Nous souhaitons continuer à renforcer l'efficacité des pouvoirs publics, essayer de généraliser les achats centralisés. Nous voulons une meilleure gestion du patrimoine immobilier de l'État, ministère par ministère, service par service, département par département, de façon à ce que chaque euro public soit correctement dépensé. En effet, nous savons qu'un euro public, c'est toujours un euro payé par le contribuable.

Chers collègues, je voudrais vous dire que la majorité a beaucoup travaillé au cours de ces dernières semaines.

Bijna precies één jaar geleden hebben wij met vier partijvoorzitters na de verkiezingen een moedige en geen gemakkelijke keuze gemaakt, door een Zweedse coalitie te vormen. Dat was niet evident.

l'accent étant mis sur les salaires bas et moyens.

De lage en middeninkomens moeten 100 euro netto per maand meer overhouden. Dat is niet gewoon een beslissing, maar een belofte die we zullen nakomen en die mensen moet motiveren om te werken.

Nous optons pour un abaissement de la pression fiscale globale dans notre pays. Nous finançons des mesures d'amélioration de la compétitivité et du pouvoir d'achat.

We maken zeer weloverwogen keuzes met betrekking tot het elektriciteitsverbruik. Voor de scholen en de sociale woningen zullen we voor entiteit II de investeringen stimuleren via btw-verlagingen of een ruimere toegang tot een verlaagd btw-tarief. Als we de activiteit in de bouwsector op deze manier aanzwengelen, stijgen de ontvangsten.

Nous prendrons également des initiatives en matière de fiscalité verte et en ce qui concerne les revenus autres que ceux du travail.

We maken keuzes met betrekking tot vermogen die tot meer fiscale billijkheid leiden en tegelijkertijd de reële economie ondersteunen.

We zullen de efficiëntie van de overheidsdiensten blijven verbeteren via centrale aankopen en een beter beheer van het vastgoed van de Staat, departement per departement, zodat het geld van de belastingplichtige goed besteed wordt.

Cela fait quasiment un an que nous avons mis en place une coalition suédoise, une mission à

Il n'a été facile pour aucun des quatre partis de s'engager dans une négociation pour tenter de mettre en évidence les points qui nous rassemblent plutôt que ceux qui nous divisent. Plus que jamais, avec la décision que nous prenons, nous mettons en évidence, nous consolidons, nous renforçons la conviction que nous partageons de la nécessité de créer des activités, de créer des emplois. Nous avons la volonté de nous retrousser les manches, de regarder l'avenir, de faire en sorte de donner la perspective aux jeunes, aujourd'hui sans emploi, qu'ils en trouveront un demain. Nous avons l'espoir que des travailleurs âgés sans emploi puissent retrouver le chemin du travail grâce à des mesures d'encouragement. Ainsi, à l'horizon 2018, 7,2 milliards d'euros seront mobilisés pour donner de l'oxygène à notre développement économique.

J'entends sur quelques bancs de l'opposition des accusations suivant lesquelles ce gouvernement ne serait pas social, serait meurtrier. Pour ma part, j'ai la conviction que ce qui serait meurtrier, ce qui serait profondément antisocial serait de rester les bras ballants, de ne rien faire, de ne pas prendre nos responsabilités. Sachez que, pour ce qui nous concerne, nous prenons nos responsabilités! *(Applaudissements)*

Je souhaite terminer mon intervention en vous disant que, parce que nous sommes authentiquement passionnés par le débat démocratique, nous continuerons, dans les jours à venir, à la rentrée, à discuter chaque ligne de ce programme, chaque mesure prévue car nous croyons que cela est nécessaire pour l'avenir économique, social de notre pays.

Nous allons poursuivre notre travail dans le respect du débat parlementaire, avec le souci de mener un débat de qualité.

Pour conclure, je vous dirai ces quelques mots. En ce moment important pour cette coalition, neuf mois après son entrée en fonction, je tiens à remercier du fond du cœur tous mes collègues qui, avec moi, ont décidé de se rassembler pour tenter – et ce n'était pourtant pas simple - de résoudre les budgets 2015 et 2016, de donner un élan sur les plans économique, social et fiscal. La majorité dans ce pays est stable et solide. Elle sait où elle veut aller. Nous voyons le cap et connaissons les orientations.

Wij zijn gemotiveerd, wij zijn vastberaden, wij zullen nog veel en hard werken om resultaten te boeken. Geen resultaten voor een politieke meerderheid, maar resultaten voor de bedrijven, voor de gezinnen, voor de mensen. Dat is onze bedoeling, dat is ons eindargument.

Ik dank u voor de steun. *(Langdurig applaus op de banken van de meerderheid)*

03.17 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Monsieur le président, je vais casser un peu l'ambiance. Monsieur le premier ministre, nous n'avons pas exactement la même grille de lecture. Je n'ai qu'une petite minute, je vais donc être très clair. Monsieur Peeters, je vous ai dit le 20 février en commission que le but du saut d'index était de pouvoir

la fois difficile et audacieuse.

Het was voor geen enkele van de vier partijen gemakkelijk om zich ertoe te verbinden eerder de nadruk te leggen op de punten die ons binden dan op de punten die ons verdelen. We hebben elkaar gevonden over de noodzaak om banen te scheppen, met name voor de jongeren en de oudere werknemers. Zo zal er tegen 2018 7,2 miljard euro vrijkomen om onze economische ontwikkeling zuurstof te geven. We zullen ons werk voortzetten, met inachtneming van het parlementaire debat en met de wens een hoogstaand debat te voeren. Wij nemen in elk geval onze verantwoordelijkheid op! *(Applaus)*

Negen maanden na het aantreden van deze coalitie wil ik mijn collega's danken die, samen met mij, hebben beslist de krachten te bundelen om de begrotingen 2015 en 2016 rond te krijgen en om een economische, sociale en fiscale impuls te geven. De meerderheid is stabiel en solide. We weten waarheen en we kennen de koers.

Nous sommes motivés et résolus à engranger des résultats également à l'avenir, non pas au profit d'une majorité politique, mais au profit des entreprises et de la population. C'est là notre engagement. *(Applaudissements prolongés sur les bancs de la majorité)*

03.17 Raoul Hedebouw (PTB-GO!): Wij zien de dingen anders. Mijnheer Peeters, ik heb u op 20 februari gezegd dat de indexsprong bedoeld was om een

appliquer une hausse de la TVA.

Wat hebt u mij geantwoord? Dat dit niet waar is en dat er niet aan de btw zal worden geraakt. Wat gebeurt er vandaag echter? U brengt de btw van 6 % naar 21 %. Daarover gaat het. De bedoeling van een indexesprong was duidelijk een verhoging van de btw om onze salarissen te blokkeren.

Je vais le dire à la droite. Si vous pensez être tranquilles avec le mouvement social, vous vous trompez. La colère est profonde! Le rendez-vous est fixé! Le 7 octobre, dans les rues de Bruxelles, l'ensemble du mouvement social, syndical et politique n'acceptera pas votre chantage envers les travailleurs. Si vous pensiez que l'automne 2014 était chaud, l'automne 2015 va être bouillonnant. Vous pouvez vous accrocher!

03.18 **Laurette Onkelinx** (PS): Monsieur le président, chers collègues, on m'a reproché de ne pas être contente. Je voudrais vous rappeler pourquoi.

Nous attendions ce qui était promis: en quelque sorte, une révolution fiscale. Il n'y en a pas!

Par contre, vous avez fait un choix. Entre taxer les rentiers et les buveurs de soda, vous avez choisi de taxer beaucoup plus les buveurs de soda qui vont contribuer à la solidarité bien plus que celui qui réalise une plus-value de plusieurs millions d'euros. C'est cela l'injustice fiscale et nous ne sommes pas d'accord avec cette politique.

Vous avez parlé de l'augmentation des bas et moyens revenus, et nous nous en réjouissons. Qui ferait le contraire? Cependant, dans le même temps, vous augmentez la TVA sur l'électricité, vous procédez à un saut d'index, vous imposez la taxe diesel ainsi que d'autres taxes sur la consommation. L'augmentation de la TVA est l'imposition, la taxation la plus injuste car elle frappe de la même façon les bas et les hauts salaires. Vous donnez d'une main mais vous reprenez de l'autre! C'est ce que j'appelle de l'imposture.

En ce qui concerne l'emploi, vous annoncez une diminution des cotisations sociales patronales. Nous l'avons déjà réalisée dans le passé. Je ne suis pas opposée à cette politique. Néanmoins, à chaque fois, nous avons voulu imposer des obligations d'embauche pour les employeurs. Nous avons dit que nous voulions bien faire des cadeaux mais qu'en contrepartie, nous voulions la création d'emplois. Où sont ici les obligations pour les entreprises? Je n'en vois aucune. Cela représente également de l'injustice sociale.

Enfin, je voudrais évoquer les grands oubliés dans votre exercice. Vous dites, et M. Vuye l'a répété, que les travailleurs subiront l'effet de taxes mais qu'ils bénéficieront d'une augmentation de revenus qui compensera, plus ou moins, la perte. Que faites-vous des plus de deux millions de pensionnés et des autres allocataires sociaux? Ils

btw-verhoging mogelijk te maken.

Vous avez répondu à l'époque qu'on ne toucherait pas à la TVA mais aujourd'hui, elle passe de 6 à 21 %. Le saut d'index avait clairement comme objectif d'instaurer une hausse de la TVA pour bloquer les salaires.

Als de rechtsen denken dat we hen met rust zullen laten, vergissen ze zich. De woede zit diep. We geven u rendez-vous op 7 oktober. Als u dacht dat de herfst van 2014 heet was, kan ik u verzekeren dat die van 2015 bloedheet wordt! U kunt zich maar beter vasthouden aan de takken van de bomen!

03.18 **Laurette Onkelinx** (PS): Men beloofde ons een fiscale revolutie, dit is er geen. U belast de frisdrankdrinker veel zwaarder dan diegene die een meerwaarde van miljoenen euro realiseert. Dat is sociaal onrechtvaardig.

U verhoogt de btw op elektriciteit, u past een indexesprong toe en u legt een dieseltaks op. De btw-verhoging is de onrechtvaardigste belasting, want ze treft de lage en de hoge lonen evenzeer.

U stelt een verlaging van de werkgeversbijdragen in het vooruitzicht. Wij staan achter die maatregel, op voorwaarde dat daar een aanwervingsverplichting tegenover staat. Daarvan is echter geen sprake.

De gepensioneerden en de uitkeringstrekkers zullen de gevolgen van de btw-verhoging en van de hogere lasten op consumptie ondergaan zonder enige compensatie!

Die situatie heeft volgens mij minstens één voordeel, met name dat nu duidelijk wordt dat dit een rechtse regering is, die de rijken bevoordeelt en het vizier richt op de modale en bescheiden inkomens. Met die oefening heeft

subiront la hausse de la TVA et de la taxation sur la consommation sans aucune compensation!

u uw masker afgeworpen!

Oui, il est évident que le PS n'est pas content. Cela a au moins un avantage, qui est de montrer ce qu'est un gouvernement de droite qui privilégie les nantis et qui tape sur les revenus moyens et modestes. Ce n'est pas notre choix, mais le vôtre. En ce sens, avec cet exercice-ci, vous êtes complètement démasqués!

03.19 Hendrik Vuye (N-VA): Mijnheer de eerste minister, in dit halfroend en erbuiten heeft men uw kabinet heel vaak een kibbelkabinet genoemd. Ik hoop dat men daar nu mee stopt. U hebt bewezen dat het geen kibbelkabinet is, maar een resultatenkabinet.

De resultaten zijn er. De *tax cut* is er. Mensen betalen minder belastingen. Het overheidsbeslag zakt richting 50 %. Die omslag is gemaakt. Er is een lastenverlaging van 8 miljard euro. Er zijn voor 8 miljard euro aan lasten weg van arbeid. Dat is een heel belangrijke maatregel. Er zijn lagere lasten voor de mensen en lagere lasten voor de bedrijven.

U bent hier gestart met een bijzonder ambitieus regeerakkoord, mijnheer de eerste minister. U hebt woord gehouden. Uw regering heeft woord gehouden. Mijn partij heeft woord gehouden.

03.19 Hendrik Vuye (N-VA): Dans cet hémicycle et en dehors, d'aucuns ont qualifié très souvent notre gouvernement de gouvernement désuni mais le premier ministre a démontré que son équipe engrangeait au contraire des résultats. Les baisses d'impôt sont là. Les Belges paient moins de taxes. Les prélèvements publics ont été réduits et flirtent avec les 50 %. Huit milliards d'euros de charges sur le travail ont été supprimés. Les charges sont moins élevées pour les gens et pour les entreprises.

Le premier ministre a entamé son règne en concluant ici même un accord de gouvernement très ambitieux. Il a tenu parole, comme son gouvernement et mon parti.

03.20 Olivier Maingain (FDF): Monsieur le président, monsieur le premier ministre, vous répétez à l'envi que le gouvernement prend ses responsabilités. Depuis que je siége dans cette assemblée, quel est le premier ministre qui n'est pas venu nous dire, à chaque contrôle budgétaire, à chaque grande étape de décision gouvernementale, qu'enfin il y avait un gouvernement qui prenait ses responsabilités?

Je ne nie pas que vous en prenez mais la question est de savoir si c'est en conformité avec vos engagements électoraux. Où est la grande réforme fiscale qui va bénéficier véritablement aux travailleurs et aux classes moyennes? Par rapport à ce qui était dans votre programme électoral, vous êtes très éloigné! J'en ai fait la démonstration. C'est ça qui est fondamentalement la tricherie de ce gouvernement!

Vous n'alliez soi-disant pas toucher à l'âge légal de la retraite: vous y touchez! Vous n'alliez sans doute pas toucher à la TVA: vous y touchez! Vous alliez soi-disant faire une réforme fiscale qui n'aurait pas de conséquence budgétaire mais qui augmenterait, je le rappelle, de 300 euros par mois les revenus entre 45 000 et 50 000 euros: c'était votre engagement sur les plateaux de télévision. Vous n'atteignez pas ces objectifs!

Tout cela, c'est la révélation totale de votre manière d'expliquer aux citoyens qu'à force de croire à vos illusions, ils perdront totalement confiance à un moment donné.

03.20 Olivier Maingain (FDF): Welke eerste minister is ons niet komen zeggen dat zijn regering haar verantwoordelijkheid op zich neemt? U hebt uw eigen verkiezingsbeloften aan uw laars gelapt. U zei dat u niet wilde raken aan de wettelijke pensioenleeftijd of aan de btw, maar toch doet u dat. U zou een fiscale hervorming doorvoeren waardoor de burgers met inkomens tussen 45.000 en 50.000 euro 300 euro meer per maand zouden overhouden, maar die doelstelling haalt u niet.

Uw regering lijdt aan belastingwoede. Dát is wat de mensen denken!

Ne vous inquiétez pas, lisez les premières réactions: votre gouvernement est celui de la rage taxatoire, voilà ce que pensent les citoyens!

03.21 Karin Temmerman (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de eerste minister, ik had verwacht dat u een antwoord zou geven over de onrechtvaardigheid, want dat was toch de belangrijkste boodschap van veel mensen van de oppositie. Over die onrechtvaardigheid hebt u niets gezegd.

U hebt wel gezegd dat de focus op de laagste inkomens ligt. Dat is waar, want zij worden door uw hervormingen nu het zwaarst getroffen. Ik ga kort iets voorlezen: "Mensen willen heus een bijdrage leveren om het land gezond te krijgen, tenminste als iedereen billijk en naar vermogen bijdraagt, maar dat evenwicht blijkt zoekt. De rijken ontspringen de dans. De lasten vallen grotendeels op de gewone schouders." Dat komt van de heer Vercamer van CD&V.

Mijnheer Vercamer, ik heb u daarstraks zien applaudisseren. Ik vraag mij echt af waarom. De *tax shift* is er niet. De last op vermogen is er niet.

Mijnheer Verherstraeten, zeg niet dat die er wel is. Ik kreeg daarnet twee tweets van uw collega's, waarin staat dat ik gelijk heb en dat er geen last is op vermogen. Hoe legt u dat uit?

Mijnheer de eerste minister, ten eerste, de 100 euro ter compensatie is er niet. Die vinden wij niet in uw tabellen. Die is onvoldoende. Waar is die compensatie?

Ten tweede, de verhoging van de btw gebeurt onmiddellijk, in september, met misschien een eventuele compensatie in 2018.

De speculatietaks is een lachertje, dat weet u ook, 28 miljoen euro. Bovendien, nog eens de minwaarden, nog eens een cadeau.

Tot slot, mijnheer de eerste minister, in het verleden hebt u gezegd: "Dit is de enige indexsprong die deze regering zal doorvoeren." Vanmorgen heeft een van uw collega's heel duidelijk gezegd dat de btw op elektriciteit uit de index gaat. Er komt dus een tweede indexsprong. Alweer een belofte die u breekt.

Wat is de conclusie, collega's? De *tax shift* moest een eerlijke verdeling brengen. Uiteraard moeten de lasten op lonen naar beneden, via een *tax shift* die rechtvaardig is. Dat moest gebeuren. U doet met uw regering precies het omgekeerde.

03.21 Karin Temmerman (sp.a): Contrairement à ce qu'on attendait, le premier ministre n'a rien dit au sujet de l'injustice dénoncée par l'opposition. Nous nous concentrons en effet sur les revenus les plus faibles car ce sont eux qui sont aujourd'hui frappés de plein fouet par les réformes.

M. Vercamer a plaidé récemment en faveur d'un impôt sur le patrimoine. Pourquoi donc applaudissait-il tout à l'heure? Le *tax shift* n'a pas vu le jour. Les charges sur le patrimoine sont restées lettre morte. Les tweets de deux collègues de M. Verherstraeten me donnent raison sur ce point.

On cherche en vain les 100 euros de compensation dans les tableaux du premier ministre. D'ailleurs, 100 euros, ce n'est pas assez. L'augmentation de la TVA sera mise en œuvre dès septembre et la compensation éventuelle le sera peut-être en 2018.

La taxe sur les spéculations de 28 millions d'euros est ridicule et les moins-values pourront désormais être déduites.

Par le passé, le premier ministre avait promis que ce gouvernement se limiterait à un seul saut d'index. Ce matin, un de ses collègues a clairement indiqué que la TVA sur l'électricité sera retranchée de l'index. Il y aura donc un deuxième saut d'index.

Le *tax shift* devait permettre une répartition plus équitable des efforts. Les charges salariales devaient être diminuées par le biais d'un *tax shift* équitable. Ce gouvernement fait exactement l'inverse.

03.22 Benoît Dispa (cdH): Monsieur le président, monsieur le

03.22 Benoît Dispa (cdH): Een

premier ministre, chers collègues, un chef de groupe de la majorité a dit, sans rire, que dans cette décision budgétaire, il n'y avait pas d'augmentation de la TVA mais une correction d'une erreur historique. C'était un joli pied de nez à ses collègues de la majorité qui avaient assumé cette réduction de la TVA par le passé. Quand on en est à ce niveau de contre-vérité, c'est essayer de nous faire prendre des vessies pour des lanternes.

Monsieur le premier ministre, vos ambitions et votre discours ne me posent aucun problème. Je peux les partager. Par contre, leur mise en œuvre pose question.

Vous dites qu'il faut tout faire pour la création d'emplois. Mais alors pourquoi ne pas cibler les réductions de cotisations sociales? Pourquoi prenez-vous des mesures linéaires? Pourquoi ne pas tendre à une réduction de l'impôt des sociétés de façon à le rapprocher des moyennes européennes? Pourquoi ne pas remettre en question les intérêts notionnels qui ne bénéficient pas prioritairement aux petites et moyennes entreprises?

Vous dites aussi qu'il nous faut un assainissement budgétaire, et je n'ai pas de souci avec cette affirmation. Il le faut mais à quel prix? Au prix d'une marche forcée, à coups de mesures linéaires, de coupes sombres aveugles, sans aucune sélectivité. Ce que vous avez dit n'a rien de rassurant. Au contraire. Vous n'avez pas démenti les mesures drastiques, les réductions supplémentaires et les coupes sombres qui vont impacter les dépenses sociales.

Vous avez plaidé pour le pouvoir d'achat. Comment ne pas être d'accord avec vous? Mais alors pourquoi augmentez-vous les taxes? À la limite, les taxes sur les sodas ne dérangeront personne dans cette assemblée. Mais que dire de la TVA sur l'électricité, un produit de première nécessité? Que dire des accises sur le diesel, au mépris des travailleurs?

Dans votre *tax shift*, monsieur le premier ministre, il y a du *shift* mais surtout beaucoup de taxes sur le dos des familles, des ménages et des travailleurs. Cet écart entre les ambitions que vous affichez, le discours que vous tenez et la réalité à laquelle la population sera confrontée, nous pose problème.

03.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer de premier, als er een belasting op gemeenplaatsen en op holle woorden in uw *tax shift* gestaan zou hebben, dan had u een flinke bijdrage geleverd. Uw speeches zijn dezelfde voor en na deze oefening. U hebt gezegd dat deze regering moedig is en hoe u in een moeilijke coalitie met vier partijen een jaar geleden de moed heeft gehad om die stap te zetten.

Wie heeft er echt moed in dit land? Dat zijn de kmo's die nog altijd de volle pot aan vennootschapsbelasting zullen betalen. Dat zijn alle werknemers in dit land, die zich elke dag opnieuw in het zweet werken, en de jonge werkzoekenden op de arbeidsmarkt die zoeken naar zuurstof en perspectief. Dat, mijnheer de eerste minister, zijn de moedige mensen in dit land. Die moedige mensen hebt u eerst een regeerakkoord voorgeschoteld met de ene factuur na de andere, zoals een indexesprong, de pensioenbonus, deeltijds werken, de wachttuitkering en ga zo maar door. Diezelfde moedige mensen schotelt u vandaag deze oefening voor.

fractieleider van de meerderheid heeft in alle ernst gezegd dat die begrotingsbeslissing geen verhoging van de btw inhield, maar een rechtzetting van een historische vergissing was. Ik kan uw ambities delen, maar niet de concretisering ervan. U wil alles doen om banen te scheppen, waarom mikt u dan niet op een vermindering van de sociale bijdragen? Waarom past u lineaire maatregelen toe? Waarom streeft u geen vermindering van de vennootschapsbelasting na of waarom stelt u de notionele-interestafrek, die toch niet zo interessant is voor de kmo's, niet ter discussie? Een begrotingsaanpassing is nodig, maar tot welke prijs?

U heeft gepleit voor meer koopkracht. Waarom verhoogt u de belastingen, waaronder de btw op elektriciteit of de accijnzen op diesel? In uw *tax shift* is er een shift, maar zijn er vooral veel belastingen ten koste van de gezinnen en de werknemers.

03.23 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Le premier ministre aurait été plus avisé d'instaurer un impôt sur le verbiage qui aurait rapporté gros. Il ne cesse de se vanter du courage affiché par les quatre partis qui composent cette coalition qui fut laborieuse à mettre en place. Mais qui peut se prévaloir de ce courage en réalité? Ce sont les PME qui continuent à payer le plein tarif de l'impôt des sociétés, les travailleurs qui se tuent quotidiennement au travail et les jeunes demandeurs d'emploi qui ont besoin d'oxygène et de perspectives. Ce sont toutes ces

Het zou moedig zijn, mijnheer de eerste minister, om taboes en heilige huisjes – de koterij, de bedrijfswagens en het uitblijven van een echte bijdrage van de grootste vermogens – aan te pakken. Dan zou u mogen spreken over politieke moed, dan zou ik applaudisseren en zeggen dat u een moedige premier bent, anders dan de oude krokodillen die hier eerder hebben gestaan, en dat u durft te hervormen. Dan zou ik gezegd hebben dat u een prijs voor politieke moed verdient, vandaag niet.

Mijnheer Peeters, ik wil één misverstand de wereld uit helpen. Daarnet hebt u “neen” geschud, een horizontale beweging met uw hoofd gemaakt, toen ik erop gewezen heb dat er meer besparingen op uw departementen zijn dan er een bijdrage is van de vermogens. U hebt toen “neen” geschud. U hebt dat ook gezien, mijnheer Frédéric. Hij is het daar niet mee eens. Wat staat die 1,7 miljard euro dan in uw tabel te doen, mijnheer Peeters? Ik wil nog concreter zijn: 1,775 miljard euro aan bijkomende besparingen op uw departement. Ik sla de pagina om en met een maximalistische invulling van de vermogensbijdragen kom ik aan 1,5 miljard euro. U hebt meer bespaard op uw eigen departementen dan er een bijdrage is van de grootste vermogens. U bent het daar niet mee eens? Dan wil ik die andere tabel zien. Is er een andere tabel? Het is het een of het ander.

De **voorzitter**: U moet afronden, mijnheer Calvo.

03.24 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Ik probeer af te ronden, collega's.

De **voorzitter**: U hebt nog vijftien seconden.

Collega's, laat de heer Calvo spreken.

03.25 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): Mijnheer Van Rompuy, mijnheer Beke, mijnheer Verherstraeten, mijnheer Peeters, ik heb het gebrek aan enthousiasme op de CD&V-banken gezien.

Collega's, het hoeft zo niet te zijn. Het hoeft niet te zijn dat de heer Jambon, de heer Michel en de heer De Croo de lakens uitdelen. Er is een meerderheid voor een grondige fiscale hervorming. Toon nu eindelijk eens haar op uw tanden in plaats van al die tjevenstreken, elke dag opnieuw.

03.26 Servais Verherstraeten (CD&V): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, collega's, tot gisteren toe beweerden de leden van de oppositie dat er van een *tax shift* niets in huis zou komen; dat hij op de lange baan zou worden geschoven. Welnu, collega's, er ligt een *tax shift* van 7,2 miljard euro voor, waarbij de grote vermogens meer bijdragen dan ooit tevoren. Dat is geen gemeenplaats, het zijn de objectieve cijfers.

Ik hoorde daarstraks het verwijt dat wij geven en nemen. Wel, ik beschouw dat als een compliment. Waarom organiseren wij een *tax shift*? Toch wel om de lasten te verschuiven? Wij geven aan arbeid en nemen van vermogenswinsten, milieu en consumptie.

Collega's, wij schuiven geen facturen door naar de komende

catégories de la population qui paient à chaque fois la facture.

Le gouvernement aurait fait preuve d'un réel courage s'il s'était attaqué à une série de tabous comme les voitures de société ou encore une réelle contribution des plus grandes fortunes.

Tout à l'heure, lorsque j'ai affirmé que les économies imposées à son département étaient supérieures aux efforts fournis par les grandes fortunes, le ministre Peeters a secoué la tête en signe de dénégation. Le tableau indique pourtant 1,775 milliard d'euros d'économies supplémentaires pour son département, tandis que, dans le meilleur des cas, la cotisation sur la fortune atteindra 1,5 milliard d'euros. Mais peut-être existe-t-il deux tableaux?

03.25 Kristof Calvo (Ecolo-Groen): L'absence manifeste d'enthousiasme sur les bancs du CD&V ne m'a pas échappé. Il existe pourtant une majorité favorable à une réforme en profondeur de la fiscalité. Assez d'entourloupes, le moment est venu d'agir.

03.26 Servais Verherstraeten (CD&V): L'opposition affirmait hier encore que le *tax shift* ne verrait jamais le jour. Et aujourd'hui, 7,2 milliards ont été mis sur la table, auxquels les gros patrimoines participeront plus que cela n'a jamais été le cas. Nous investissons dans le travail avec des moyens provenant des bénéfices générés par les patrimoines, ainsi que de mesures en faveur de l'environnement et de la consommation. Nous ne

generaties. Dit akkoord geeft perspectief aan de huidige en toekomstige generaties. Het geeft perspectief inzake jobs, koopkracht en inzake een sterke sociale zekerheid. Dit is een *tax shift* die rechtvaardig is voor de sterken, maar met een hart voor zij die het moeilijk hebben.

reportons pas la facture sur les générations futures mais misons sur l'emploi, le pouvoir d'achat et une sécurité sociale solide. Ces mesures sont justes pour ceux qui sont forts et tiennent compte de ceux qui éprouvent des difficultés.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Hierbij is dit debat gesloten en ik stel voor om de vergadering gedurende tien minuten te schorsen om daarna, vanaf 17 u 30, in rechte lijn de pensioenwet te behandelen.

De vergadering wordt gesloten. Volgende vergadering donderdag 23 juli 2015 om 17.30 uur.
La séance est levée. Prochaine séance le jeudi 23 juillet 2015 à 17.30 heures.

De vergadering wordt gesloten om 17.21 uur.

La séance est levée à 17.21 heures.

Dit verslag heeft geen bijlage.

Ce compte rendu n'a pas d'annexe.